

Dzięk

10 stron

Rok VI
cena
15 gr

Bydgoski

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ POMORSKI - GAZETA MORSKA - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA GDANSKA
DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA : - : - : - : -

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-13. Konto czekowe P. K. O. 205.102

Austria w żałobie
po tragicznej śmierci kanclerza Dollfussa

(t) Wiedeń, 27. 7. (Pat.) Wszystkie dzienniki wiedeńskie zamieszczają na naczelnych miejscach wspomnienia pośmiertne o ś. p. kanclerzu Dollfussie, podnosząc jego ogro-

mne zasługi dla Austrii. Na budynkach publicznych i domach prywatnych powiewają czarne chorągwie.

czeństwo.

Wiedeń, 27. 7. (Pat.) Według ostatnich wiadomości, von Rintelen na skutek odniesionych ran zmarł.

Berlin, 27. 7. (Pat.) Dr. Rintelen, poseł austriacki w Rzymie zmarł o godz. 2,30 w Wiedniu. W kilka godzin przed śmiercią robiono mu transfuzję krwi. Nie zdołano go

jednak uratować. Obok ranego dr. Rintelena znaleziono kartkę, na której napisał własnoręcznie „Jestem niewinny“.

Wiedeń, 27. 7. (Pat.) Pogłoski o śmierci Rintelena nie sprawdziły się. Stan Rintelena jest poważny, ale nie beznadziejny. Rintelen umieszczony został w klinice chirurgicznej.

Zamach hitlerowski zakończył się
zupełnym fiaskiem

Dzienniki zaznaczają, że ZAMACH STANU, ZORGANIZOWANY PRZEZ NARODOWYCH SOCJALISTÓW, DOZNAŁ ZUPEŁNEGO NIEPOWODZENIA,

nie znajdując żadnego poparcia wśród ludności. Buntownicy zrozumieli, że są zupełnie odosobnieni.

Morderstwo kanclerza, który był uosobieniem austriackiego patrioty, wywołuje powszechne oburzenie. Prasa nazywa Dollfussa Winkelriedem, który przez swą śmierć uratował wolność ojczyzny. Dzienniki zaznaczają, że, mimo śmierci kanclerza, dzieło jego w kierunku usamodzielnienia Austrii będzie przez następców kontynuowane.

Uczestnicy zamachu w urzędzie kanclerskim zostali internowani w koszarach policyjnych. Zdjęto z nich nieprawnie noszone

mundury. Prasa donosi, że rząd postanowił cofnąć swe przyrzeczenie co do wolnego odjazdu zamachowców do Niemiec, ponieważ zamordowali oni kanclerza Dollfussa, przez co złamali warunki umowy. Będą oni postawieni przed sądem doraźnym.

Poseł Rzeszy w obronie rąk
splamionych krwią kanclerza

„Reichspost“ wyraża się ujemnie o roli, jaką odegrał b. poseł Rzeszy Niemieckiej Rieth. „Posłowi Riethowi przypadła w udziale — pisze „Reichspost“ — niezwykle w historii rola pertraktowania na rzecz bezkarności morderców kanclerza zaprzyjaźnionego państwa, jak gdyby Niemcy miały coś wspólnego z mordem“. „Wzięcie w obronę ludzi, splamionych krwią kanclerza, — kończy dziennik, — jest czemś niesłychanym“.

Z ust Mussoliniego

Alwina Dollfussowa dowiedziała się o śmierci męża

Wiedeń, 27. 7. (Pat.) Wdowa po kanclerzu Dollfussie Alwina Dollfussowa przybyła dziś w południe do Wiednia samolotem włoskim. Dzieci pozostały w Riceione pod opieką rodziny Mussoliniego. Wiadomość o zamordowaniu męża otrzymała ona wczoraj wieczorem z ust Mussoliniego. Zwłoki kanclerza Dollfussa złożone będą na katafalku w wielkiej sali ratuszowej. Pogrzeb odbędzie się prawdopodobnie w przedzialek.

Niemcy wypierają się
zamachowców austriackich

Berlin, 27. 7. (Pat.) Urzędowo donoszą: Ze sprawozdań, podanych przez radjostację austriacką względnie przez urzędowe austriackie biuro informacyjne wynika, że pomiędzy powstańcami austriackimi a rządem austriackim zawarty został układ o wolnym odwołaniu powstańców do Niemiec. Układ ten nie obowiązuje Rzeszy i nie przedstawia dla rządu Rzeszy żadnego rodzaju zobowiązania.

Rząd Rzeszy wydał wobec tego rozkaz natychmiastowego aresztowania powstańców, gdyby ci przekroczyli granicę Rzeszy.

Wiedeń, 27. 7. (Pat.) Odwołanie z Wiednia posła niemieckiego Rietha zaopatruje prasa wiedeńska komentarzami, stwierdzającymi, iż odwołanie nie zatrza fakt, iż wpływowe czynniki niemieckie popierały ruch terrorystyczny pieniądźmi, zaopatrywały go w broń i udzielały sprawcom zamachu azylu.

Włoski wiceminister wojny
nad granicą austriacką

Rzym, 27. 7. (Pat.) W kołach prasowych rozeszła się pogłoska, że onegdaj wieczorem wyjechał do Bolzano nad granicą Austrii wiceminister wojny gen. Baistrocchi.

Rzym, 27. 7. (Pat.) Mussolini wyjechał wczoraj rano z Riceione do Rzymu samolotem. Przyjazd Mussoliniego spodziewany jest w godzinach wczesnych popołudniowych.

Książę Stahrenberg

objął kierownictwo spraw rządowych

Berlin, 27. 7. (Pat.) Niemieckie biuro informacyjne donosi z Wiednia: Urzędowo donoszą, że wicekanclerz książę Stahrenberg, który powrócił do Wiednia w czwartek przed południem, udał się po wizycie u prezydenta Miklasa natychmiast na posiedzenie rady ministrów. Na posiedzeniu tem minister Schuschnigg przekazał mu kierownictwo spraw rządowych. Zaznaczyć należy, że minister Schuschnigg kierował agendami rządu jedynie tymczasowo.

Porządek i spokój
zapanował w całej Austrii

Wiedeń, 27. 7. (Pat.) Sekretarz stanu dla spraw bezpieczeństwa Karwinsky komunikuje o sytuacji co następuje:

W Wiedniu i na prowincji z wyjątkiem Styrii panował w ciągu nocy zupełny spokój, tak, że i w godzinach rannych dnia wczorajszego nie nastąpiły żadne incydenty. Rozruchy w poszczególnych terenach Styrii po największej części zostały zlikwidowane dzięki energicznemu wkroczeniu władz bezpieczeństwa. Powstańcy w Judenburgu w Styrii, którzy obsadzili okoliczne wzgórza, skapitulowali wczoraj rano, przesyłając starostwu następujące oświadczenie: „Wobec zupełnie zmienionej sytuacji jesteśmy zmuszeni złożyć broń“. Gmina Stainz w Styrii, która znajdowała się w rękach powstańców, jest znowu w rękach wojsk rządowych. Porządek i spokój zostały przywrócone. Tak samo stłumiony został bezwzględnie bunt w miejscowości Ilz. Silne oddziały wojska i policji maszerują do Liezen, Loeben i Donawitz, aby tam rozprędzić resztki powstańców.

Samobójstwo Rintelena

Wiedeń, 27. 7. (Pat.) Poseł austriacki w Rzymie von Rintelen, który po środowym posiedzeniu gabinetu został aresztowany i pozostawał pod silną strażą w gmachu ministerstwa obrony narodowej, popełnił w ciągu nocy zamach samobójczy, raniąc się

w pierś wystrzałem z rewolweru. Ranego przewieziono do szpitala. Rana jego jest poważna, lecz życiu nie zagraża niebezpie-

Kto zamordował Dollfussa?

Szczegóły środowego zamachu według relacji naczynych świadków

Wiedeń, 27. 7. (Pat.) Wiedeńskie biuro korespondencyjne podaje następujące szczegóły środowego zamachu:

Banda terrorystów po wtargnięciu do pałacu kanclerskiego wyłamała zamknięte drzwi do gabinetu kanclerza, poczem przywódca bandy dał zbliżka do kanclerza dwa strzały, z których jeden zranił kanclerza w szyję, a drugi w łopatkę.

Po godzinie 20-tej terrorysty byli już usunięci z pałacu kanclerskiego. Zgromadzone przed pałacem tłumy ludzi powitały wyprowadzanych terrorystów wrogimi okrzykami i oddziały policyjne jedynie z wielkim wysiłkiem zdołały powstrzymać tłumy od samosądu. Terrorystów załadowano na samochody i przewieziono do aresztów policyjnych.

London, 27. 7. (Pat.) Korespondent Reutera donosi z Wiednia, że według relacji służącego kanclerza Dollfussa — Leibharta, do gabinetu kanclerza wtargnęło 12-tu ludzi, których przywódcą z odległości trzech metrów dał do kanclerza szereg strzałów. Kan-

clerz zachwiał się i padł na ziemię, wzywając słabym głosem pomocy. W tym czasie dwóch uczestników zamachu, którzy przytrzymywali Leibharta, wyprowadziło go z sali.

Wiedeń, 27. 7. (PAT.) W środę o godz. 10 wiecz. przez radjostację wiedeńską przemawiał min. Fey, który pokrótce skreślił przebieg dzisiejszych wypadków w Wiedniu.

Minister oświadczył, że były dwa ogniska rozruchów: jedno w okolicy stacji rdjowej, które zostało szybko stłumione i drugie, najważniejsze, w gmachu kancelarii związkowej. Około godz. 1-cj w chwili, gdy prawie wszyscy ministrowie opuścili już gmach, a pozostał w nim kanclerz Dollfuss, minister Fey oraz podsekretarz stanu Karwinsky, przed gmachem zajęło 144 osobników, przebranych w mundury Heimwehry oraz uniformy wojskowe.

Wiedeń, 27. 7. (Pat.) Pomimo nalegań ranego kanclerza, terrorysty nie pozwolili zawezwać lekarza ani księdza. Kanclerz Dollfuss zmarł w dwie godziny po zamachu wskutek nadmiernego upływu krwi.

Dramatyczne chwile

Minister Fey o przebiegu puczu

Osobnicy ci przedostali się łatwo do wnętrza budynku, udając się na piętro, gdzie znajdowali się ministrowie, następnie wkroczyli do pokoju i odseperowali min. Fey'a od 2-ch innych członków rządu. Po chwili wezwali min. Fey'a do udania się do kanclerza Dollfussa.

Kanclerz Dollfuss leżał na tapczanie zwany, brócząc krwią. Kanclerz zwrócił się do Fey'a, prosząc go o zaopiekowanie się jego rodziną i zaniechanie przelewu krwi. Równocześnie pozostali członkowie rządu porozumieli się z gmachem kancelarii związkowej i dowiedziawszy się o przebiegu wypadków, oświadczyli w imieniu rządu austriackiego, że gwarantują 144 osobnikom, którzy wtargnęli do kancelarii związkowej, wolne opuszczenie gmachu oraz wolne przekroczenie granicy austriacko-niemieckiej, o ile opuszczą gmach w ciągu 15 minut bez żadnych krwawych ofiar.

Równocześnie poseł niemiecki w Wiedniu przybył osobiście na Ballhausplatz, interwenjując na rzecz osobników, którzy wkroczyli do kancelarii związkowej. Rząd austriacki prawdopodobnie nie wiedząc o zabicie Dollfussa, wypuścił wspomnianych osobników.

Heimwehra oraz oddziały policji od samego początku wykazywały zupełną lojalność w stosunku do rządu.

Popierajcie polskie rybolówstwo morskie!

Znakomite dorsze mrożone

sprzedaje hurtownie po cenie 60 gr za 1 kg.

bez głów i wnętrzości loco Hala Rybna

Pierwsza i Jedyna Polska Spółdzielnia Rybacka
POLSKIE ZJEDNOCZENIE RYBAKÓW MORSKICH, Gdynia

telefon 1383.

5142

„Duży pakt bałtycki“ z udziałem Polski i Finlandji Minister Beck w Rydze

Ryga 27. 7. (PAT). Ze stacji pogranicznej estońsko-łotewskiej Walk minister spraw zagr. Beck wysłał do ministra spr. zagr. Estonji telegram treści następującej:

„Opuszczając Estonję, śpieszę wyrazić Waszej Eksceleńcy najbardziej gorące podziękowanie za serdeczną gościnność, w której ja i moja małżonka doznaliśmy ze strony Pana i Pani Seljamaa. Proszę Pana Ministra wyrazić moją własną wdzięczność Prezydentowi Republiki i najwyższym władzom Estonji za przyjęcie, jakie mi przygotowano.

Ryga 27. 7. (PAT). O godz. 14 p. min. Beck przyjęty był w towarzystwie posła Beczkowicza na audjencji przez prezydenta republiki łotewskiej Kwiesisa. Bezpośrednio po audjencji prezydent Kwiesis wydał na cześć gości polskich śniadanie, w którym wzięło udział 14 osób poza członkami poselstwa polskiego z posłem Beczkowiczem na czele.

Obecny był również premier Ulmanis, generalny sekretarz MSZ. Munters oraz niektórzy członkowie gabinetu. O godz. 16 p. min. Beck złożył wieniec z białych i czerwonych róż na cmentarzu bohaterów walk o niepodległość Łotwy.

O godz. 17 p. min. Beck złożył wizytę prezesowi rady ministrów i ministrowi spraw zagr. Ulmanisowi, który o godz. 19 rewizytował p. min. Becka w apartamentach poselstwa polskiego. Wieczorem o godz. 20.30 prezes rady ministrów Ulmanis wydał na cześć ministra Becka obiad.

(o) Ryga, 27. 7. („Iskra“). Zatrzymanie się ministra Becka w Rydze, na zaproszenie rządu łotewskiego, i jego półoficjalna wizyta w stolicy Łotwy, dała kierownikowi polskiej polityki zagranicznej nie tylko możliwość wymiany poglądów politycznych z kierowniczymi czynnikami zaprzyjaźnionego z Polską państwa, ale dała jednocześnie okazję do pięknej manifestacji polsko-łotewskiego braterstwa broni, jaką było złożenie czci bojownikowi o wolność Łotwy.

W kilka godzin po przyjeździe do Rygi, minister Beck udał się na cmentarz wojowników o wolność Łotwy i po złożeniu pod pomnikiem centralnym okazałego wienca, z wzięciem szczegółowo pięknie położony i z pietyzmem utrzymany cmentarz, zatrzymując się przy poszczególnych grobowcach. Obecność bohatera łotewskich walk o niepodległość, gen. Bertisa i dowódców wszystkich pułków ryskich nadała manifestacji szczególnie uroczyste ramy.

Szczególnie przyjazny nastrój otacza rozmowy polityczne ministra Becka w Rydze.

Wspólne walki o wolność i wspólna w ostatnich latach praca nad utworem pokoju w Europie Wschodniej nadała ten ten szczyry i przyjazny rozmowom ryskim, wytyczającym

drogi dalszej zgodnej współpracy Polski i Łotwy nad Bałtykiem.

Ogłoszenia bliższych szczegółów rozmów ministra Becka, prowadzonych w Rydze oczekiwania należy dziś, podczas konferencji prasowej, która wyznaczona została na godz. 12-tą.

Minister Beck opuszcza Rygę dziś o godz. 3-ciej i przybywa do Warszawy w sobotę rano.

Ryga 27. 7. (PAT.) Cała prasa łotewska za mieszcza obszernie sprawozdanie z pobytu ministra Becka w Tallinie, podkreślając ogólne zainteresowanie, jakie wiza ta wywarła w opinii publicznej w sąsiednich krajach. W związku z podróżą min. Becka do stolicy Estonji i Łotwy: „Jaunakas Zinios“ pisze, że wiza ta przyczyni się niewątpliwie do wyjaśnienia stanowiska szeregu doniosłych zagadnień.

„Siewodnia“ pisze, że min. Beck jest zwolennikiem t. zw. dużego paktu bałtyckiego z udziałem Polski i Finlandji. Jako polityk realny, minister Beck uważa, że tylko szeroki związek państw bałtyckich może osiągnąć swoje cele, do których został stworzony.

Sowiecka eskadra lotnicza przybywa w sobotę do Polski

Warszawa 27. 7. (PAT). W sobotę o godzinie 10ej przybędzie z wizytą do Polski sowiecka eskadra lotnicza, złożona z trzech samolotów czteromotorowych. Załoga każdego samolotu składa się z 9-ciu ludzi. Na czele delegacji lotnictwa sowieckiego stać będą p. Miecznikow — zastępca szefa sztabu głównego armji czerwonej, p. Chripin — szef sztabu lotnictwa oraz p. Anwel — szef działu transportowego lotnictwa cywilnego.

Polski ss. „Robur VI“ zderzył się z parowcem włoskim na Morzu Północnym

Statek „Robur VI“, należący do f. „Polska-rob“ w czasie mgły, panującej na Morzu Północnym zderzył się z parowcem włoskim i wskutek silnego defektu musiał być odstawiony do doku w Amsterdamzie.

Mordercze strzały na ulicach Lwowa Szczegóły zamachu na dyr. Babija

Lwów, 27. 7. (PAT). W związku z zabójstwem, dokonaniem w dniu wczorajszym na osobie s. p. Jana Babija, dyrektora Państw. Gimnazjum we Lwowie, prowadzone na miejscu energiczne dochodzenie ustaliło pewne szczegóły i okoliczności mordu, a mianowicie: Sprawca mordu czekał około 20 minut w bramie domu, w którym mieszkał dyrektor Babija. Ubrany on był jak robotnik, nie zwracał przeto ubiorom swoim, ani zachowaniem się zbytniej uwagi. O godz. 17,30 wyszedł z mieszkania dyrektor Babij, gdy zbliżył się do tego punktu, gdzie stał zamachowiec, udając się w kierunku ulicy Łyczakowskiej, sprawca wyszedł na jezdnię i z odległości 3 do 5 kroków strzelił, mierząc w głowę dyr. Babija. Pierwszy strzał chybił. Sprawca natychmiast dał drugi strzał, który trafił dyr. Babija w lewą skroń. Ugodzony, slaniając się, padł na chodnik i w chwili później zakończył życie. Sprawca po dokonaniu mordu przebiegł kilkanaście kroków ul. św. Piotra w kierunku cmentarza Łyczakowskiego,

następnie jednak zawrócił i począł dalej uciekać ulicą św. Piotra.

W pewnym momencie sprawca zauważył, że jest ścigany przez policję oraz przechodniów, odwrócił się więc i strzelił w kierunku ścigającego policjanta, który odpowiedział strzałami. Strzały te jednak chybiły. Do wymiany strzałów doszło następnie w pobliżu bramy cmentarza Łyczakowskiego. W momencie gdy sprawca skręcał w nieregulowaną uliczkę, stanowiącą przedłużenie ulicy Piekarskiej w pobliżu budynku anatomji, zaszedł mu drogę jeden z robotników, którego zamachowiec sterotypowo wymierzonym rewolwerem.

W pewnym momencie zabójca, widząc, że jest osaczony, strzelił do siebie z rewolweru w skroń i padł na ziemię. Odwieziono go niezwłocznie do szpitala powszechnego, gdzie dotąd przebywa. Z uwagi na groźny stan mordercy, który jest dotąd półprzytomny, przesłuchanie dotychczas nie mogło się odbyć.

Ambasador Skirmunt złożył królowi Jerzemu swe listy odwołujące

London, 27. 7. (PAT). Król Jerzy przyjął wczoraj popołudniu na specjalnej audjencji w pałacu Buckingham ustępującego ambasadora polskiego K. Skirmunta, który złożył Jego Król. Mości listy odwołujące p. Prezydenta Rzplitej. Król Jerzy w serdecznych słowach pożegnał ambasadora Skirmunta, wypytując go przy okazji tej o szczegóły katastrofy powodzi w Polsce i wyrażając swoje współczucie. Podkreślając swoje uznanie dla zasług ambasadora Skirmunta w ciągu 12-letniego reprezentowania Rzplitej przy dworze św. Jakóba, król Jerzy udekorował ustępującego ambasadora wielką wstęgą królewską orderu „Wiktorji“ oraz ofiarował mu swoją fotografię z własnoręcznym podpisem, a także fotografię królowej.

Austrjacka drużyna piłkarska „Libertas“ w Krakowie

Kraków, 27. 7. (PAT). W czwartek na boisku w Krakowie odbył się mecz piłkarski międzynarodowy pomiędzy wiedeńską drużyną „Libertas“ a kombinowanym teamem „Cracovia“ — „Wisła“. Zwyciężyła drużyna „Libertas“ w stosunku 3:2 (1:0).

Giełdy

GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA
W BYDGOSZCZY
z dnia 26 lipca 1934 r.

Zyto: 15 ton 15,75; 10 ton 16,00; 45 ton 16,25 do 16,00—16,50; 45 ton 16,50; pszenica 20,00—20,50; jęczmień: brow. 19,50—20,00; przem. 17,50 do 18,00; owies: starego sprzętu 17,00—17,50; mąka żytnia: gat. IA 0—55% wł. w. 24,00 do 25,00; gat. IB 0—65% wł. w. 23,00—24,00; gat. II 55—70% wł. w. 18,25—19,25; razowa 0—95% wł. w. 19,25—19,75; pszenica pon. 70% wł. w. 15,00—16,00; mąka pszenna: gat. IA 0—20% wł. w. 35,00—37,00; gat. IB 0—45% wł. w. 31,50 do 32,50; gat. IC 0—55% wł. w. 30,50—31,50; gat. ID 0—60% wł. w. 29,50—30,50; gat. IE 0—65% wł. w. 28,50—29,50; gat. IIA 20—55% wł. w. 26,50—28,00; gat. IIB 20—65% wł. w. 26,00—27,50; gat. IID 45—65% wł. w. 25,50—26,00; gat. IIF 55—65% wł. w. 21,00—21,50; gat. IIIA 65—70% wł. w. 19,00—20,00; gat. IIIB 70—75% wł. w. 16,00—16,50; razowa 0—95% wł. w. 21,50—22,50; otręby: żytnie wymal. stand. 12,00—12,50; pszenne miałkie stand. 12,00 do 12,75; pszenne średnie stand. 12,00—12,75; pszenne grube 12,25—13,00; rzepak zimowy 37,00 do 39,00; rzepak zimowy 34,00—37,00; peluska 18,00—20,00; wyka 18,00—20,00; groch: Wikto-rija 36,00—38,00; Folsgera 32,00—33,50; łubin niebieski 10,50—11,00; żółty 11,00—12,00; ziemniaki jadalne wczesne 4,50—5,00; malsuch: lniany 21,00—22,00; rzepakowy 15,00—16,00; słonecznikowy 17,00—18,00; siano nadnoteckie luzem 7,50—8,00.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA
z dnia 26 lipca 1934 r.

Zyto 16,25—16,50; pszenica 20,50—20,75; jęczmień: jednolity 17,75—18,25; zbierany 17,00 do 17,50; owies 16,50—17,00; mąka: żytnia o 75 gr. wyżej (stałe); pszenka 1,50 zł wyżej (mocne); otręby: żytnie 12,50—13,00; pszenne 12,50 do 12,75; pszenne grube 13,00—13,75; sruł Saga 20,50—21,00.

Uposażenie: mocne.

GDAŃSKI RYNEK ZBOŻOWY

Na gdańskim giełdzie zbożowej utrzymuje się w dalszym ciągu tendencja mocna. Za pszenicę płacono w dniu wczorajszym zł 22,00 (gd. 12,75); za żyto eksportowe zł 17,— (gd. 9,80); żyto konsumcyjne zł 18,— (gd. 10,40); jęczmień ze zbiorów tegorocznych z terminem dostawy w sierpniu i wrześniu ofiarowano po zł 20,— (gd. 11,60). Silny popyt wykazują również grochy zwłaszcza Victoria.

Płacono za pszenicę 130 wagi loh. konsump. 12,40—12,75 gd.; żyto 120 f. f. eksport 9,75; jęczmień eksportowy 12,75—13,00; jęczmień gatunki przednie 11,60—12,25; jęczmień średni 11,50—11,60; jęczmień 114 r. w. hol. 10,40 do 10,60; jęczmień 115 f. w. hol. 10,00—10,30; groch Victoria 20,00—23,00; owies 10,75—11,10; ospa żytnia 7,00; ospa pszenka 6,70—6,80.

Tendencja mocna.

W dniu 26 bm. dowieziono do Gdańska 165 ton pszenicy, 515 ton żyta, 527 ton jęczmienia i 90 ton owsa.

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ
Belgia 123.34, 124.06, 123.43; Berlin 203% 204%, 202%¹/₂; Gdańsk 172.53, 172.36, 172.11; Holandia 358.30, 359.20, 357.40; Kopenhaga 119.25; 119.85, 118.05; Londyn 26.68, 26.81, 26.55; Nowy Jork telegr. 5.29¹/₂, 5.32¹/₂, 5.26¹/₂; Oslo 134.00, 134.65, 133.35; Paryż 34.91, 35.00, 34.82; Praga 21.99, 22.04, 21.34; Szwajcaria 172.63, 173.06, 172.20; Włochy 45.45, 45.57, 45.33.

Tendencja: niejednolita.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Papiery wartościowe

z dnia 26 lipca 1934 r.

5% poz. kolejowa 58,00; 6% poz. dolarowa 73,00—72¹/₂; 4% poz. premj. dol. 53,00; 7% poz. stabiliz. 67,25—67,13—67,25; drobne 67,38—67,25—67,36; 7% l. z. T. Kr. Przem. Pol. 66¹/₂; 8% l. z. T. Kr. Przem. Pol. 75,00; 4¹/₂% l. z. ziemskie 47¹/₂; drobne 47¹/₂—47,00; 5% l. z. m. Warszawy z 1933 r. 57¹/₂; 8% l. z. Lublina 46¹/₂; 6% obl. Warszawy 1926 r. VIII. i IX. em. 53,00 do 38,00.

Tendencja: dla pożyczek: niejednolita; dla listów słabsza.

GIEŁDA WARSZAWSKA — AKCJE

z dnia 26 lipca 1934 r.

Bnak Polski 84¹/₂; Lilpop 9,60.

GDAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Na gdańskim giełdzie pieniężnej sytuacja bez zmian. Za noty dolary płacono 3,00—3,07¹/₂, za złoty 57,93—58,05; marka niemiecka 114¹/₂ do 116¹/₂.

Na wałach podwarszawskich ciągle jeszcze wre walka z żywiołem

Woda znacznie opadła

Warszawa, 27. 7. (PAT). Wczoraj o godz. 12 sytuacja na wałach nad Wisłą przedstawiała się następująca: W wale miedzyszynskim wskutek przesączenia się wody od strony Wisły oraz wskutek ulewnych długotrwałych deszczów utworzyły się w kilkunastu miejscach wyrwy od strony rzeki. Uszkodzenia zostały natychmiast naprawione.

Na Rudawce pracują bez przerwy trzy motopompy strażackie, wypompowując wodę z Rudawki do Wisły z szybkością przeszło 6000 litrów na minutę. Stan wody na Rudawce nie zmienił się. Motopompy strażackie, umieszczone na specjalnym wzniesieniu, pracują ciągle do bę bez przerwy. Na wale Potockim koło Rudawki pracują strażacy, oddziały robotnicze i P. O. W. Na innych wałach sytuacja bez zmian.

Warszawa, 27. 7. (PAT). Stan wody na Wisłę w Warszawie koło mostu Kierbedzia dziś o godz. 19 wynosił 4,56 m., t. j. 3,55 ponad stan normalny. Woda spadła o 96 cm.

Woda systematycznie opada na terenie kieleckim i lubelskim

Kielce, 27. 7. (PAT). Na całym terenie powiatu pomimo padających ciągle deszczów Wisła systematycznie opada przeciętnie 3—4 cm. na

godzinę. Niebezpieczeństwo całkowicie minęło. W niektórych miejscowościach na przykład w Miechowie woda opadła już o 1,20 m. Ludność zalanych obszarów z wyjątkiem sandomierskiego powoli powraca do domostw. Policja i wojsko, biorące udział w akcji ratowniczej, odwołane. Transporty żywnościowe rozdzielane są w dalszym ciągu pomiędzy powodzian. Udzielana jest bezpłatna pomoc lekarska. W Sandomierzu, Korczyniu i Szczuczynie działają punkty

sanitarно-odżywcze Polskiego Czerwonego Krzyża.

Lublin, 27. 7. (PAT). Sytuacja na terenie województwa lubelskiego przedstawia się następująco: Wisła na całej przestrzeni powoli opada. Jedynie w powiecie puławskim w okolicy Józefowa i Kamienia wody weszły, przyczem w pobliżu wsi Wilków w powiecie puławskim wylała rzeka Wrzelowianka, zalewając wielkie, obszary pól.

Hojne dary na rzecz ofiar powodzi

Warszawa, 27. 7. (tel. wł.) Ambasador Stanów Zjednoczonych w Warszawie Cudahy przekazał na ręce przewodniczącego ogólnopolskiego komitetu pomocy powodziom czek na 1,500 zł., jako ofiarę na rzecz poszkodowanych przez katastrofę powodzi.

Minister Spraw Zagranicznych p. Józef Beck przekazał przewodniczącemu Ogólnopolskiego Komitetu Pomocy Ofiarom powodzi kwotę 3,000 zł.

Prezes ogólnopolskiego komitetu pomocy ofiarom powodzi dr. Stefan Hubicki otrzymał pismo od charge d'affaires Italji w Warszawie pana Bellardi Ricci zawiadamiające, że szef

radu włoskiego Benito Mussolini wzruszony żywiołową klęską jaką nawiedziła Polskę przeznaczył 200 tysięcy zł. na rzecz ofiar powodzi.

Sowiecki Czerwony Krzyż ofiarował na ręce Polskiego Czerwonego Krzyża trzy wagony pszenicy i jeden wagon żyta, z dostawą do Stacji w Stolpcach.

Bruksela, 27. 7. (PAT). Królowa Elżbieta przesłała na ręce posła R. P. Jackowskiego 10 tysięcy franków na pomoc dla ofiar powodzi w Polsce. Jednocześnie królowa dała wyraz swego gorącego współczucia z powodu nieszczęścia, które nawiedziło Polskę.

Oaza radości nad morzem

W obozie dla robotnic w Rozewiu

Urlop — to słowo, które nie nie mówi. W wyobraźni robotnicy nie kojarzy się ono z niczym przyjemnym. To samo ciasne, natłoczone mieszkanie, ta sama harówka od rana do wieczora, nie w fabryce już, ale w domu, te same kłopoty, troski, biedy. Dla rozrywki spacer — spojrzenie na mury fabryczne. Ani mowy o wyjeździe, o wsi, o czystym powietrzu.

I nagle wyjazd nad morze — do Rozewia. Instruktor, która prowadzi wychowanie fizyczne w fabryce, zapisała na obóz, zorganizowany przez Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego, 5 zł. za 2 tygodnie i darmo droga. To niemożliwe, coś się w tem kryje. Lekkiwie, wątpliwe wahają się, nie chcą się zapisać. Ale znalazły się odważne — pojechały. I oto świat się zmienił. Niema już ponurych murów fabrycznych, zamykających horyzont w ciągu długich godzin pracy, przed oczami bezkres morza, mieniącego się codziennie inną gamą kolorów i odcieni.

Zamknął męczący nieustanny hałas i stuk maszyn, istnieje tylko szum drzew, wiatru i tajemniczy nieodgadniony głos morza.

Rozwiał się pył, kurz sali fabrycznej, zapach kufina, świeżej łąki, słony powiew od morza koi zbolące płuca, przenika wszystkie komórki.

Niema już maszyn, żelaznych automatów, dyktujących w ciągu 8 godzin każdy krok, każdy niemal ruch robotnicy: w rękach piłka, przed sobą jedyny cel: wybić dobrze piłkę ponad siatkę, zarobić jeden punkt w rozgrywce.

Nie rozlega się już dokuczliwy głos maszyna fabrycznego, naganiającego wciąż do szybszej pracy, jakby już i tak ręce i nogi nie omdlewały ze zmęczenia; słychać tylko, jakżeż miła dla ucha komenda: na plażę, do wody, na wycieczkę.

Zniknęły zmęczone, apatyczne lub ponure twarze robotnic, oczy promieniają, usta same składają się do uśmiechu, radość bije zewsząd.

Sto robotnic z różnych punktów Polski. Przyjechały z Chodakowa, z Żyrardowa, z Błonia, z Piastowa, z Mirkowa, z Torunia, z Grudziądza, z Poznania, z Kalisza i z paru innych miejscowości.

Wszystkie młode, choć lata mają różne. Wszystkie gimnastykują się, grają w gry sportowe, plażują, kąpią się, chodzą na wycieczki. Radość chwili obecnej wyrównała nie tylko różnicę wieku, ale i stopień nagromadzonych przez życie ciężkich doświadczeń, zgrzyzot, zawodów. Zniknęły troski i kłopoty, niema trudu znojnego dnia pracy, pozostała gdzieś zdala nędza, wieczny strach przed utratą zarobku, niema gospodarstwa, dzieci, które trudno jest wyżywić i wychować.

Dwa tygodnie wypoczynku, swobody, beztrudności.

Odpoczynek, to nie znaczy lenistwo i lenienie bezczynne. Program zajęć ustalony jest zgóry.

O 7 rano pobudka, o 21 cisza nocna. W ciągu dnia naprzemianą gimnastyka, plaża, kąpiel, pogadanka, gry sportowe, wycieczki, świetlica, no i odpoczynek. Po obiedzie dwie godziny zupełnego spokoju, w ciągu pierwszej trzeba leżeć i obowiązuje bezwzględna cisza. Jedzenia dobrego, smacznego mnóstwo. Cztery razy dziennie, a chleba, masła, marmelady starcza i na piąty, nadprogramowy posiłek — drugie śniadanie, zjadano ze smakiem na plaży.

Codziennie dwie godziny na plaży i w kąpiel, to najprzyjemniejsza pewnie część dnia. Wszystkie twarze roześmiane, spalone na czarno od słońca, okrzyki, nawoływania, płasy w wodzie, kółka, kołeczka. Jest i fotograf. Niepodobna przecież nie pochwalić się przed domem, znajomymi, przyjaciółmi, nie posłać fotografii w kostjumie kąpielowym, w morzu.

Dzień za dniem szybko zbiega i to właśnie stanowi jedyny powód do zmartwienia dla uczestniczek obozu. Bo może już nigdy więcej, bo może to pierwszy i ostatni obóz w życiu — powstaje trwożne pytanie. A że w obozie jest dobrze, to nie ulega najmniejszej wątpliwości. Dowodzą tego stale wesołe twarze, rozpromienione oczy, a potwierdza jednogłośnie okrzyk: wszystko w obozie jest najlepsze!

Trzeba znać dobrze środowisko robotnicze, warunki ich pracy i bytu, by ocenić i zrozumieć ten szczerzy entuzjazm, bijący z twarzy robotnic na obozie.

Jest tu np. robotnica, która w ciągu 12

lat pracy otrzymała po raz pierwszy urlop. Inne miały go, ale czasu spędzonego na urlopie niepodobna nazwać odpoczynkiem. To też nie dziwnego, że troska, czy uda się jeszcze kiedyś tak wyjechać, zasępnia na chwilę oblicza.

Należy jednak sądzić, że troska to zbędna, że akcja obozowa, rozpoczęta tak świetnie w tym roku przez Państwowy Urząd WF. i PW. rozwinie się w latach następnych w całej pełni, że nie 500 robotnic, jak tego lata, ale tysiące będzie spędzało urlop

w tak idealnych warunkach zdrowotnych. Obóz bowiem to tylko dalszy ciąg akcji wychowania fizycznego w fabrykach, prowadzonej przez P. U. W. F. i P. W. wraz z inspekcją pracy.

Codziennie ćwiczenia w parominutowych przerwach pracy, w wolnych chwilach poza pracą gimnastyka i gry sportowe, a latem 2 tygodnie obozu — oto pełny program wychowania fizycznego w fabrykach, który, o by objął prędzej wszystkie robotnice.

J. M.

W Województwie Pomorskiem nie wolno polować na sarny — kozły do 14 maja 1935 r.

Korzystając ze swych uprawnień, Minister Rolnictwa i Reform Rolnych wydał dnia 20 października 1931 r. rozporządzenie mocą którego uregulował czas ochronny dla szeregu gatunków zwierzęcych w sposób odmienny niż prawo łowieckie. Rozporządzenie to obowiązuje na terenie całego Państwa do dnia 31 lipca br.

Nowe rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 2 czerwca br. przedłuża wspomniane rozporządzenie z 20 października 1931 r. na dalszy okres czasu.

O ile jednakże chodzi o Województwo Pomorskie i Poznańskie, to Minister Rolnictwa i Reform Rolnych wydał dnia 28 kwietnia 1931 r. rozporządzenie zabraniające polowania na sarny-kozły w województwach poznańskim i pomorskiem. Rozporządzenie to nie obowiązuje w całym Państwie lecz w wymienionych

dwoch województwach. Rozporządzenie to ma wybitnie charakter wyjątkowy i specjalny, gdyż podyktowane jest koniecznością ochrony tylko pewnego gatunku zwierzęcy na terenie tylko dwóch województw.

W tych warunkach stwierdzić należy, że ogłoszenie rozporządzenia z dnia 2 czerwca br. które między innymi zwierzętami łownymi wymienia także sarny-kozły i dla nich reguluje czas ochronny, lecz czyni to dla całego Państwa, nie może mieć żadnego wpływu na ważność rozporządzenia z 28 kwietnia 1933 r., które obowiązuje tylko na terenie dwóch województw jako rozporządzenie specjalne nadal w całej rozciągłości. Zatem w myśl omówionych przepisów na sarny-kozły nie wolno polować w województwach pomorskim i poznańskim do 14 maja 1935 r.

Minister Beck w Tallinie

Minister Spraw Zagranicznych Beck po przyjeździe do Tallina udaje się w towarzystwie estońskiego ministra Spraw Zagranicznych Seljamaa do zarezerwowanych apartamentów na Zamku w Tallinie.

Przerwa w obradach zdecydowała o losach gabinetu Doumergue'a

W omówieniach, jakie prasa poświęca ostatniemu posiedzeniu rady gabinetowej, znajdują się interesujące szczegóły, dotyczące samego przebiegu posiedzenia.

Tardieu zaofiarował premierowi swoją dymisję, podobnie i Marin groził dymisją. Przed otwarciem posiedzenia rady gabinetowej w kołach oficjalnych ponował pesymizm. Po otwarciu posiedzenia nastroj ten nie uległ zmianie. Po kilku minutach premier Doumergue, od którego domagano się arbitrażu, był tak dalece rozgniewany, że w pewnej chwili zażądał pióra i atramentu, aby zredagować list, zgłaszający dymisję całego gabinetu.

Po upływie dwóch godzin sytuacja uległa jednak zmianie. Wymieniono serdeczne uściski, w wielu oczach ukazał się miły błysk. Ten szczęśliwy wynik posiedzenia należy zawdzięczać w znacznej mierze min. Laval, który w najbardziej trudnym momencie wpadł na pomysł urzędzenia krótkiej przerwy w obradach, w ciągu której zdołano osiągnąć pewne porozumienie i zgodę na poparcie, tekstów, co umożliwiło wybrnięcie z sytuacji.

„L'Oeuvry” podkreśla, że wczorajszy kompromis oznacza właśnie to tylko, że rząd będzie załatwiał sprawy bieżące przez 3 miesiące, a potem zobaczy się, jak się ułoży sytuacja.

Reorganizacja sztafet ochronnych i oddz. szturmowych w Niemczech SS samodzielną organizacją w ramach partii narodowo-socjalistycznej

Urząd prasowy partii narodowo-socjalistycznej ogłasza w Monachium następujące rozporządzenie Hitlera:

„Wobec dużych zasług sztafet ochronnych, (SS), zwłaszcza w związku z wypadkami z 30 czerwca 1934 r., podnoszę je do rangi samodzielnej organizacji w ramach narodowo-socjalistycznej niemieckiej partii robotniczej.

Przywódca sztafet ochronnych podlega zatem, narówni z szefem sztabu, bezpośrednio najwyższemu dowódcy SA, zarówno szef sztabu jak i przywódca sztafet ochronnych, noszą obydwa partyjną rangę Reichsleiterów”.

Podniesienie sztafet ochronnych do rangi samodzielnej organizacji, podnosi z jednej strony znaczenie tych wyborowych oddziałów, z

drugiej zaś świadczy, że organizacja oddziałów szturmowych (S. A.) ulegnie tak zasadniczym przemianom, iż przestanie prawdopodobnie pełnić dotychczasową swą rolę. Od chwili obecnej wyższy dowódca grupy Himmler, będący szefem sztafet ochronnych, a który, jak wiadomo jest równocześnie szefem tajnej policji państwowej Rzeszy, kumuluje w swych rękach dwa bardzo poważne czynniki ładu i porządku w Niemczech. Podlegać on będzie w myśl powyższego listu bezpośrednio kanclerzowi Hitlerowi, będącemu najwyższemu dowódcą oddziałów szturmowych. Szef sztabu oddziałów szturmowych S. A. zrównany jest w randze z szefem sztafet ochronnych, Himmlerem i podlega również bezpośrednio kanclerzowi Hitlerowi.

GŁOSY I ODGŁOSY.

Umizgi

(t) „Gazeta Warszawska” zajmuje się ostatnio namiętnie popularnością „sanacji”. Skąd i dlaczego doszła do przekonania o „zupełnym odosobnieniu” obozu rządowego w Polsce, to już jej tajemnica. Chyba, że tem „zupełnym” odosobnieniem ma być pozostawienie poza obrębami większości społeczeństwa, zjednoczoną wspólnym wysiłkiem w pracy dla dobra państwa, garści malkontentów, parlamentarnych krzykaczy, zawiązanych w swoich ambicjach, przewodzących dziś żalosnym okrucichom swoich dawnych partyjnych zastępów.

W wywodach swoich powołuje się „Gazeta Warszawska” na „organ” ludowców „Zielony Sztandar”. Nawiażując do jego bajdurzeń, takie rozsiewa od siebie już perełki myśli politycznej:

„Nasze masy wiejskie wyrosły już z tego okresu, kiedy t. zw. sprawa chłopka przesłaniała im szeroki horyzont sprawy narodowej. Dzisiaj wieś polska żyje całością życia narodowego i zdaje sobie coraz dokładniej sprawę, że poprawa jej moralnego i materialnego bytu możliwa jest tylko przy całkowitej zmianie w duchu polityki narodowej”.

Polityki narodowej — to znaczy polityki Stronictwa Narodowego. Innymi słowy chłop polski o niczym innym jakoby nie marzy, jak tylko o rządach p. p. Dmowskiego, Rybarskiego, Stronickiego i in., kroczących pod ręką z p. Mosdorffem.

Wszystkie te karesy i umizgi na nic się zdadzą. Wieś polska dzisiaj już ocenia odpowiednio tych wszystkich niepowołanych opiekunów, tegich w gębie i w obietnicach.

Socjalistyczny „Robotnik” natomiast smali koperczaki do młodzieży. „Cenne” swoje wywody na temat młodego pokolenia kończy takim oto pobożnym westchnieniem:

„Młodzież jest może najbardziej zainteresowana w zwycięstwie socjalizmu. Wymagają tego jej interesy zarówno materialne jak i duchowe. Ale właśnie młodzież w większości swej trzyma się jeszcze zdala od socjalizmu i poprostu nie rozumie go. I to jest tragedia młodzieży współczesnej. Stąd jej szarpanina, odruchy gwałtowne i — nasładowanie starszych”.

Jest to nietylko tragedia młodzieży, co tragedia naszych, domorosłych manjaków skompromitowanego wszędzie chyba już dostatecznie klasowego wyznania wiary. Dąsy, upór dziecinny i zamykanie oczu na bieg życia i jego potrzeby, nigdy nikomu na dobre nie wyszły. A to, że młodzież się odwraca od socjalizmu i nie chce pójść pod komendę międzynarodówki, to tylko dobrze o niej świadczy i z pewnością wyjdzie na dobre jej i społeczeństwu.

Falszywe i zbędne alarmy

„Dziennik Poznański” demaskuje perfidną i obłudną „troskliwość” prasy endeckiej o Wilno i o ziemię wileńską.

Problemem litewskim zajęła się od kilku dni prasa Str. narodowego. Tendencja jej artykułów jest zdumiewająca: oto, zdaniem tych pism, wokół sprawy litewskiej porzuciła się znowu „krzątać” „ludzie dawnej Litwy środkowej”. A zatem: czynność społeczeństwa, nienaruszalność Wileńszczyzny i zwykła porcja historiozofii endeckiej, mającej za zadanie udowodnić, że obóz ten miał nawet przy przyłączeniu Wileńszczyzny decydujące zasługi. Maluczko, a przeczytalibyśmy, że on właśnie tę Wileńszczyznę zdobył...

Historia Litwy Środkowej jest zbyt świeża, by ktokolwiek mógł brać na serio te niepoważną argumentację. Taktyka, obrona w latach 1919—20 była taka, jaką dyktowały warunki. Próbować zaś dzisiaj sugerować między wierszami, że może być mowa o jakichś ustępstwach terytorjalnych na rzecz Litwy, siłą nieufności do polityki Marszałka, który osobiście, wbrew woli ówczesnego premiera, wbrew decyzji koalicji, dał hasło do wyprawy wileńskiej, ziemie tę z wroga odcyścił i do Rzeczypospolitej przyłączył, jest jawnym nadużyciem i nieuczciwością. Sama zresztą Wileńszczyzna wie najlepiej, komu swój związek z Macierzą zawdzięcza, bo jeśli w całej Polsce imię Marszałka jest czczone i kochane, to Wileńszczyzna w tym wysiłku uczuć niewątpliwie pierwsze zająć mogła miejsce.

Pamiętaj o braciach dotkniętych klęską powodzi!

Polska przykładem dla innych państw

Pociągi raidowe udostępnią zwiedzenie szerokiego świata

Jak już donosiliśmy Min. Komunikacji zapoczątkowało nową formę turystyki między narodowej, organizując popularny pociąg po Europie.

Trasa pociągu przebiegała przez sześć państw, których stolice bądź bardziej interesujące miasta, gościły uczestników raidu.

Pociąg składał się z dziewięciu wozów pullmanowskich II kl. w których każdy podróżny miał swoje miejsce do spania, ponadto z wagonem dancinogowym oraz kąpielowego.

Uczestnicy raidu podczas całej podróży korzystali z opieki organizacji wycieczki. Oprócz kierownictwa raidu, w każdym wagonie był specjalny gospodarz, a dla nieznanycy obcych języków pomocni byli referenci zagraniczni. Opieka lekarska zapewniona była przez specjalnego lekarza raidowego. Referat prasowy spełniał czynności informacyjne.

Na trzynastu nocy podróży, siedem uczestnicy raidu spędzili w wagonach, sześć w hotelach.

Etapy interesującej podróży

Program podróży, opracowany przez Min. Komunikacji, został w całości wykonany. Impreza polska, pierwsza tego rodzaju w Europie, spotkała się wszędzie w kołach kolejowych i turystycznych z żywym zainteresowaniem i serdecznym przyjęciem. Ze strony Niemiec okazano wycieczce dużo uprzejmości i poczyniono wszelkie ułatwienia i udogodnienia w przejeździe pociągu turystycznego przez terytorium Rzeszy. Nawet konduktorzy niemieckich kolei, pełniący służbę w naszym pociągu, mówili po polsku.

W Brukseli pociąg polski odwiedziło 100 dziennikarzy belgijskich, którzy z żywym uznaniem odnieśli się do tej nowej formy turystyki międzynarodowej, zapoczątkowanej przez Polskę.

Poselstwo Polskie w Brukseli podejmowało herbatką uczestników wycieczki i przedstawicieli turystyki belgijskiej. Podróżni w miłym nastroju opuszczali Belgię udając się w dalszą drogę.

W Paryżu również pociąg polski był przedmiotem zainteresowania dziennikarzy, wyższych urzędników kolejowych i turystów francuskich, którzy byli obecni na cocktail party, urządzonej w wagonie dancinogowym naszego pociągu. Uczestnicy wycieczki po złożeniu wieńców na grobie Nieznanego Żołnierza i przed pomnikiem Mickiewicza, byli oficjalnie przyjęci w Maison de France przez ministra L. Marin. Nazajutrz po zwiedzeniu Paryża i okolic, uczestnicy raidu podejmowani byli przez Ambasadę Polską herbatką.

Na Riwierze Francuskiej

Cztery dni pobytu w Cannes, były pasmem nieprzerwanych przyjemności i uciech. Wycieczka do Nicei i do Monte Carlo, pięknie położony hotel nad brzegiem morza, w którym zamieszkał uczestnicy raidu, niezwykle ser-

Badania stratosferyczne

Moskiewski Instytut Aerologiczny prowadzi od dłuższego czasu badania stratosfery za pomocą balonów-pilotów, które osiągnęły dotychczas wysokość 27 km. Obecnie Instytut buduje balon-pilot, który będzie mógł wznosić się na wysokość 40 km. Balon taki umożliwi badanie kierunków i szybkości prądów powietrznych w stratosferze i troposferze.

Miłosne listy Katarzyny II

Historik francuski, Jeny Oudard, który bawił przez czas dłuższy w Sowietach, wydał obecnie po raz pierwszy zbiór listów miłosnych Katarzyny II do jej faworyta Potemkina. Pod pewnym względem listy te stanowią wielką niespodziankę. Dotąd Katarzyna II uchodziła za jedną z najbardziej rozwiązłych monarchiń w historii. Cały legion faworytów przewinął się przez jej sypialnię. Potemkin był szóstym z rzędu. A jednak charakter jej w świetle listów do kochanka zarysowuje się w zupełnie innym świetle!

Katarzyna pisze w jednym z listów: „Gdybym miała męża, zasługującego na miłość, pozostałabym mu wierną przez całe życie, gdyż nie mam żadnego pociągu do rozpusty. Mojem największym nieszczęściem jest to, że nie mogę się obejść bez miłości”. Prawowity małżonek Katarzyny Piotr, był na pół obłąkanym i zgola nie wykonywał swoich męzowskich obowiązków, następcy jego również mieli braki.

Potemkin najpotężniejszy i najbardziej dłu gotrwały z pośród faworytów, miał lat 34 w chwili, gdy poznał 44-letnią imperatorkę. Pochodził z drobnej szlachty, był uczestnikiem

deczne przyjęcie ze strony miejscowych władz i przedstawicieli społeczeństwa francuskiego, pozostawiło u wszystkich Polaków niezatarte wspomnienia i nie bez żalu opuszczano gościnną Rivierę Francuską.

Po zwiedzeniu Mediolanu i Wenecji, wycieczkowicze po dwóch dniach spędzonych w Wiedniu, powrócili do kraju.

Nowy prąd w Turystyce

Ogólne zadowolenie, a nawet entuzjazm, jaki okazali uczestnicy raidu, świadczy, że impreza zainicjowana przez Ministerstwo Komunikacji, która udostępniła najszerszym masom zwiedzenie szerokiego świata znajduje wiele naśladowców w innych państwach i wprowadzi nowy prąd w turystyce międzynarodowej.

O znaczeniu propagandowym dla kolejniactwa polskiego świadczy fakt, że cała prasa państw, leżących na trasie raidu, bardzo wiele miejsca poświęciła tej imprezie, a dziennikarze z wielkim uznaniem wyrażali się o sprzężystości propagandy polskiej.

Nasi pradziadowie jedli palcami

ze wspólnych mis

Historja nakrycia stołu

Przedmioty, składające się na nasze nakrycie stołu do obiadu, czy podwieczorku, mają bardzo młodą historję. Jeszcze w XVII w. w powszechnym użyciu były wspólne misy, gliniane, miedziane, na stołach możnych srebrne, które zastępowały wszystkie dzisiejsze naczynia. Biesiadnicy jedli z nich przy pomocy palców i chleba, a w możnych domach, do oczyszczenia palców służyły misy z wodą i ręczniki.

Gdy z Chin przywieziono do Europy porcelanowe naczynia, których wyrób był tajemnicą, poczęto na gruncie europejskim próbować naśladowania i na tej drodze wynaleziono najpierw fajans, z którego zapoczątkowano późniejsze nakrycia stołowe, talerze, kubki, misy, dzbany. Łyżka i widelec, acz w prymitywnych formach, zjawily się znacznie wcześniej, niż fajans; wyrabiano je z drzewa,

Jeden z najbardziej znanych mostów londyńskich, most Waterloo, będzie wkrótce rozebrany, a na jego miejscu wybudowany zostanie nowy most, który obciąża budżet miasta sporą sumą. Pomysłowy zarząd miejski Londynu wpadł na oryginalny pomysł: oto ogłosił, iż amatorzy mogą nabyć na pamiątkę większe lub mniejsze bloki granitowe, z których składa się most. Propozycja nie padła na niewdzięczny grunt; nietylko w Londynie, ale i w różnych okolicach Anglii znalazło się sporo ludzi, którzy zadeklarowali już zgodę na

nabycie kawałków granitu, jako pamiątki po starym moście.

W ten sposób zarząd miasta zdobędzie dużo pieniędzy ze sprzedaży „detailednej” historycznego mostu, a szanujący tradycję gentlemeni posiadają piękną ozdobę swoich home'ów w postaci bloków granitowych. A w końcu, kto wie, czy nie znajdą się wobec popytu na „pamiątkę” tego typu pomyslowi spryciarze, którzy zrobią konkurencję magistratowi i zaczną sprzedawać fałszowane „kawałki” Waterloo-bridge'u?...

Emancypacja hotelowa amerykańskich kobiet

znalazła naśladowanie w Paryżu

W roku 1924 założyły odważne i przedsiębiorcze Amerykanki hotel dla kobiet w New Yorku. Dziś posiada już N. Jork sześć takich hoteli, które doskonale prosperują. Na część klientów tych hotelów składają się starające się o rozwód panie. Mężczyznom wstęp jest wzbroniony nawet do sali restauracyjnej.

Ale nietylko Nowy Jork, lecz wślad za nim Boston, Chicago, Hollywood pobudowały takie hotele. Za przykładem Ameryki poszedł Paryż, gdzie spółka finansowa wyłącznie z kobiet złożyła urządziła taki hotel niewieści o 126 pokojach na bulwarze Sebastopol. Z potrzeby, wygody, czy też idące za popędem snobizmu, paryżanki korzystają dość licznie z tego hotelu, który stał się rychło ulubionym tematem dowcipów i żartów na łamach tygodników satyrycznych.

POKOJE

czyste, wygodne i ciche z wodą bieżącą i telefonami

w Warszawie,

ulica Chmielna Nr. 31

obok Dworca Centralnego

poleca tanio

Zarząd
Hotelu Royal.

Sąd nad „prywatną” gwardią Roehma

obraduje w Monachjum

Według kraczących wersji, obraduje od 2-ech tygodni w Monachjum pewnego rodzaju sąd wojskowy, złożony z 2 członków Sztafetu Ochronnych (S. S.) i 1 przedstawiciela kanclerza Hitlera. Sąd ten prowadzi dochodzenia w sprawie buntu Roehma. Duża ilość przywódców oddziałów szturmowych (S. A.) jest rzekomo internowana w obozie koncentracyjnym w Dachau, gdzie oczekuje wyroku. Dochodzenia wykazały, że w ostatnich tygodniach przed 30 czerwca przyjętych zostało 100 tysięcy nowych członków do oddziałów szturmowych (S. A.) bez oficjalnego zarejestrowania ich. Roehm miał rzekomo zamiar utworzyć sobie z nich prywatną gwardię.

Fantazja warjata uratowała życie kilku dzieciom

W okolicy Lizbony (Portugalia) kilkoro dzieci bawiąc się na torze kolejowym, nie zwróciło uwagi na szybko zbliżający się pociąg. Za chwilę pozostałyby na miejscu jedynie zmiażdżone ciała. Lecz stał się jakiś cud, odwracający od dzieci tak straszne nieszczęście. Pociąg zatrzymał się tuż o krok od dzieci, ale bynajmniej nie dzięki uwadze maszynisty pociągu, który na zakręcie nie mógł dostrzec bawiącej się gromadki. Pociągiem tym jechał pewien warjata który chwycił za rączkę hamulca, pragnąc zadośćuczynić swej fantazji i w ten sposób uratował mimowolnie kilka istnień. Dziwny zbieg okoliczności, czy prawdziwy cud? Można sobie tłumaczyć, jak kto chce, ale fakt zostaje faktem.

W kilku wierszach

W BACAU w Mołdawji wybuchł groźny pożar którego pastwą padło 18 domów, zamieszkałych przeważnie przez ubogą ludność. Mimo wysiłków straży pożarnej, wojska oraz miejscowej ludności, nie udało się pożaru opłamać ze względu na brak wody i silny wiatr. Szkody są znaczne.

Agencja „Tass” oficjalnie zaprzecza doniesieniom prasy szwajcarskiej i paryskiego „Le Temps” jakoby komisarz Litwinow rozważał projekt rozszerzenia paktu wschodniego na PAŃSTWA SKANDYNAWSKIE i wszczął odnośnie pertraktacje.

Greję nawiedziła fala niezwyklej upałów.

Temperatura w cieniu przewyższa 40 stopni. W Atenach notowano 44 stopnie.

W okolicy TOULONU (Francja) szerzą się od kilku dni gwałtowne pożary lasów, podsypane przez wiatr. Tysiące hektarów lasów stało się pastwą płomieni, które zagrażają dwóm wioskom, mimo energicznej akcji straży pożarnej, wojska i marynarzy. Ofiar w ludziach nie ma, lecz straty materialne są znaczne.

Ograniczenie maksymalnej szybkości automobilistów w Anglii

Nieustanny wzrost liczby wypadków drogowych wywołał poważne zaniepokojenie w opinii publicznej Anglii. Podjęto gwałtowną kampanję celem ograniczenia szybkości samochodów nietylko w miastach, ale i na szosach.

Protestują przeciw temu automobilisci, lecz zwolennicy ograniczenia szybkości mają za sobą jako argument straszliwą statystykę ofiar wypadków samochodowych na drogach Wielkiej Brytanji. W roku 1933 licba ofiar wyniosła 7.202 zabitych i 216.328 rannych, podczas

gdy w r. 1926 było 4.886 zabitych i 133.883 rannych.

W związku z tem ogłoszone zostały nowe przepisy drogowe. Dotychczas za najmniejsze przestępstwo odbierano sprawcy pozwolenie jazdy na rok, co było b. ciężką karą i sędzia często wahał się przed jej zastosowaniem. Obecnie prawo jazdy odebrane być może na kilka tygodni lub nawet kilka dni. Szybkość maksymalna oznaczona została w miastach na 30 mil (50 kilometrów).

Ciernie reklamy

Słynny dyrygent ukrył się przed szantażystami

Z Filadelfji donoszą: Wskutek wiadomości, która pojawiła się w prasie, że słynny dyrygent Leopold Stokowski zarabia do dwustu tysięcy dolarów rocznie — muzyk ten nagle znikł z widowni. Okazuje się, że po pojawieniu się tej notatki w gazetach do Stokowskiego napływały zaczęły listy, mające na celu wymuszenie większych sum pieniężnych, — pogróżki

porwania jego dzieci, o ile nie zapłaci wysokiego okupu i t. d. Około jego rezydencji w Filadelfji kłępił się zaczęły podejrzane indywidua. Wkrótce potem stało się wiadome, że Stokowski razem z żoną i dwójkiem dzieci wyjechał. Najlepsi jego przyjaciele nie znają jego obecnego miejsca pobytu.

spisku, który uczynił Katarzynę władczynią Rosji i długo starał się, a nawet walczył o jej względy. W trakcie klótni Orłow wybił mu kijem bilardowym oko, ale mimo to Potemkin nie utracił swojej siły atrakcyjnej. Był to prawdziwy kolos, rozmijowany w brylantach, odważny, despotyczny, nieużywający grzebień, obgryzający swoje paznokcie, o głosie tubalnym, jednym słowem człowiek brutalny, ale równocześnie pełen sprytu, wdzięku i dowcipu. Zakochana Katarzyna czyni wrażenie sentymentalnej mięczszanki niemieckiej, ubiegającej się o względy możnego pana i lekającej się każdego jego zamarszczenia brwi. „Panie Potemkin, jakiegożto cudu dokonales, iż zdołałeś zawrócić głowę, która uchodziła za jedną z najmocniejszych w Europie?” — pisze Katarzyna. Listy Katarzyny pełne są pieśczęt i pieśczętliwych przydomków. „Kochany, skarbie, gołąku, bażancie, duszo, mój najdroższy mężu, mój najdroższy piesku” — oto tytuły potężnego Potemkina w korespondencji jego potężnej, ubóstwiającej go monarchini.

Katarzyna pragnie aby jej miłość pozostała tajemnicą. Skrada się w nocy do apartamentów ukochanego, jak zakochana pensjonarka, czy pokojówka, i krwie się za filarami na od-

głos kroków nadchodzącej straży. „Powinieneś zrozumieć — jak wielkim jest moje uczucie!” — pisze. „Przywdziewam wszelkie przebrania, byle się tylko dostać do Ciebie. Otrzymuję cios pięści, a wtedy cofam się, aby za chwilę starać się znów zbliżyć do Kochanka mego serca...”

Listy Katarzyny pełne są tej miłosnej walki i manewrów. Robi mu wyrzuty, że nie był dość czuły, podejrzewa, że zdradza ją z jakąś niewiastą młodszą i piękniejszą. Ale Potemkinowi zależy bardziej na imperatorowej niż na kobiecie. Chodzi mu bardziej o władzę, niż o miłość i dlatego nudzą go te wylewy miłosne.

Związek między Katarzyną a Potemkinem kończy się, mimo, że imperatorowa napisała w jednym ze swoich listów: „Modlę się do Roga, aby pozwolił mi umrzeć w tej samej godzinie, w której przestaniesz mnie kochać”. Miłość ustała, ale kochankowie pozostali przyjaciółmi i sam Potemkin zamianował swojego następcę u boku Katarzyny i w dalszym ciągu wywierał przeważający wpływ na dworze. Pozostał panem i przyjacielem imperatorowej, choć przestał być jej kochankiem. Zdobył to, o co mu najbardziej chodziło.

Przemysł, Handel, Rolnictwo, Rzemiosło, Finanse

Rok 1934 w rozwoju portu gdynińskiego

Liczby porównawcze obrotów polskiego handlu zagranicznego za pierwsze cztery miesiące w latach 1933 i 1934 zostały niedawno opublikowane. Według tych zestawień ogólne obroty od stycznia do kwietnia ub. r. wynosiły 1,577,642 ton, a w tym samym czasie roku bieżącego wzrosły do 2,004,149 ton, z czego na przywóz przypada 235,180 ton, a na wywóz 1,768,969 ton.

Wartość ogólnych obrotów za czas I. — 30. IV. 33 wyniosła 141,951,000 zł. podnosząc się w tym samym czasie bież. roku do sumy 217,826,000 zł.

Obroty polskiego handlu zagranicznego w pierwszych czterech miesiącach ub. roku wynosiły ogółem 4,416,224 ton wartości 528,906,000 zł. zaś w tym roku wyniosły już 5,388,629 ton wartości — 573,894,000 zł.

Z zestawień tych wynika, że podczas gdy obrót ilościowy handlu zagranicznego Polski wzrasta w pierwszych czterech miesiącach roku 1934 o 22%, to wzrost obrotów Gdyni wykazuje 27%. Również obrót wartościowy wykazuje dla polskiego handlu zagranicznego wzrost 8,5% wobec 53,4% wzrostu obrotów przez Gdynię.

Ewolucja Gdyni wykazuje więc stałą tendencję wzrostu tak pod względem zwiększenia jej obrotów ilościowych (absolutnych i relatywnych), jak i uszlachetnienia tych obrotów.

Trzeba sobie uświadomić, że wzrost obrotów Gdyni aczkolwiek wyprzedza wzrost obrotów ogólnopolskich dość znacznie, nie jest już wzrostem zupełnie indywidualnym, lecz odbywa się na tle wzrostu obrotów w portach, konkurujących z Gdynią.

Już rok 1933 wykazał poprawę obrotów bałtyckich, oraz portów kontynentalnych północno-morskich i atlantycznych.

Stosunek obrotów z r. 1932 do 1933 przedstawia się bowiem następująco:

rok 1932	rok 1933
Gdynia 5.244.490 ton	6.105.866 ton
Goeteborg 2.828.400 „	2.896.900 „
Kopenbaga 5.136.388 „	5.374.000 „
Królewiec 1.669.000 „	2.116.518 „
Szczecin 3.287.000 „	4.530.000 „
Hamburg 19.287.000 „	19.580.000 „
Brema 4.894.000 „	5.188.000 „
Antwerpja 15.924.000 „	17.345.000 „
Rotterdam 20.107.000 „	21.602.000 „
Wszystkie porty	
Francji 44.109.000 „	45.147.000 „

Apel do przemysłu

w sprawie doraźnej pomocy dla powodzi

Dyrektor departamentu przemysłowego Min. Przemysłu i Handlu inż. Kandel zwrócił się z apelem do polskiego przemysłu przetwórczego o zorganizowanie akcji pomocy dla doraźną pomocą ofiarom powodzi. Udział w akcji winny wziąć nie tylko członkowie organizacji przemysłowych, lecz również i zakłady niezrzeszone, a należące do odpowiednich branż przemysłowych.

Tysiące powodzi cierpi głód — pamiętaj o nich!

PERŁA UZDROWISK ŚLĄSKICH

JASTRZĘBIE-ZDRÓJ

IDEALNE miejsce dla kuracjuszków i szukających wypoczynku. Ulgowe ryczałty sezonowe obowiązuja nadal, specjalne ulgi w sezonie jesennym.

UWAGA: Pogoda ustalona. Wobec specjalnych warunków i położenia Uzdrowiska, Jastrzębie-Zdrój pod Beskidami pozostaje poza wszelkimi możliwościami wylewów i powodzi.

Szczegółowe informacje: Dyrekcja Zakładu Kąpielowego w Jastrzębiu-Zdroju 4146

Zestawienie to wykazuje dość znaczne zwiększenie się obrotów Szczecina, portu konkurencyjnego najbardziej z Gdynią jeśli chodzi o obroty zagraniczne południowo-zachodniej Polski.

Z liczb tych należałoby więc wysnuć dwa zasadnicze wnioski, że 1) Gdynia mimo wzmocnienia się aktywności portów konkurencyjnych jest nadal we wzroście swych obrotów aktywna, 2) że dopiero w r. 1934 młody nasz port będzie musiał staczać walkę konkurencyjną z portami zachodnimi.

W tych warunkach istnieje konieczność zwiększenia zdolności przepustowej

portu gdynińskiego przez: 1) zorganizowanie przeładunku zboża, 2) zorganizowanie przeładunku drzewa, 3) rozbudowę węzła kolejowego w Gdyni, 4) systematyczną rozbudowę krytej powierzchni składowej, 5) wzrost ilości morskich połączeń regularnych pod względem ilości i czystości i 6) rozwój handlu portowego.

Te ogólnie naszkicowane najważniejsze elementy twórcze w rozwoju Gdyni są — jak wiadomo — przedmiotem pozytywnego zainteresowania kompetentnych czynników rządowych.

Dr. B. K.

Mocna tendencja na rynku zbożowym Kłęski i nieurodzaje w całym świecie

Tendencja na krajowych giełdach zbożowych, mimo ukazania się już żyta z nowych zbiorów i zawierania niem od dwóch dni oficjalnych transakcyj, pozostaje w dalszym ciągu mocna. Podaż żyta na rynku wewnętrznym jest ograniczona wobec niepomysłnych warunków, w jakich odbywa się w tym roku zbiór żyta. Złazszcza utrudniły żniwa w województwach zachodnich ulewne deszcze. Niewątpliwie do powstrzymania podaży nowego żyta przyczyniła się także olbrzymia kłęska powodziowa, która zniszczyła na terenach zalanych wodą większość zbiorów. Wobec mocnej tendencji cen na żyto, zwykłowo kształtują się też ceny na pozostałe zboża chlebowe. W niemalym stopniu do tej zwykłej tendencji przyczyniają się też wiadomości o zmniejszonych zbiorach niemal we wszystkich państwach europejskich, oraz w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Według wszelkiego prawdopodobieństwa tegoroczny zbiór pszenicy w Stanach Zjednoczonych wykaże niedobór i Stany Zjednoczone w dużym stopniu zużyją posiadane na składach zapasy. Posucha w

pierwszych miesiącach wegetowania zbóż dała się również we znaki plantacjom ryżu w Chinach, wskutek czego Australia nadwyżki swe skieruje niewątpliwie na rynek azjatycki. — Głównym eksporterem pszenicy pozostanie więc Argentyna. Z państw europejskich na duży eksport pszenicy liczyć nie można. W każdym bądź razie nadwyżek eksportowych nie będą posiadały Rumunia, Węgry, Bułgaria, Jugosławia, Niemcy i Polska. Niewyjaśniona jest jeszcze sytuacja w Rosji Sowieckiej. Należy się więc spodziewać utrzymywania mocnej tendencji przez dłuższy okres czasu.

Wobec stosunkowo małej podaży, eksport zboża z Polski uległ zmniejszeniu. W dalszym ciągu głównymi odbiorcami żyta są Danja i Norwegia. Po ustaleniu nowych kontyngentów przywozowych na zboże w Belgii, skierowane zostaną na tamtejszy rynek większe trans porty żyta. Na rynkach zagranicznych ceny na żyto kształtują się dość mocno. Za żyto polskie płacono w tych dniach 12,50 zł za 100 kg cif porty odbiorcze.

Warszawa zakupuje bydło od powodzi, aby uchronić ich przed wyzyskiem

Na terenach objętych powodzią w województwie kieleckim rozwinęła się w ostatnich dniach spekulacja, wyzyskująca trudne położenie ofiar powodzi, a polegająca na spechaniu wół cen bydła i artykułów hodowlanych. Powodzenie, znajdując się niejednokrotnie w sytuacji bez wyjścia, padają ofiarą miejscowych spekulantów, żerujących na ich nieszczęściu i skupujących za bezcen bydło.

Wobec tej sytuacji po porozumieniu się wojewody kieleckiego dr. Dziądołsza z wojewodą Jaroszewiczem, na teren województwa kieleckiego wyjechała specjalna komisja, celem przejęcia do komisowej sprzedaży na terenie Warszawy bydła, które powodzią pragną sprzedać. Komisja składa się z przedstawicieli warszawskiej giełdy mięsnej i kasy targowej. W akcji tej

współpracuje również nacelnik wydziału aprowizacyjnego komisariatu rządu w Warszawie p. Rysiakiiewicz, wicekomisarz rządowy giełdy mięsnej w Warszawie.

Bydło przywożone z terenów powodziowych ma być zwolnione od wszelkich opłat podatkowych i targowiskowych, celem uzyskania jak najwyższych cen przy sprzedaży tego bydła na centralnym targowisku warszawskim. Komisja przyjmować będzie do komisowej sprzedaży przez warszawską kasę targową jedynie materiał nadający się do uboju, który korzystnie sprzedany w stolicy umożliwi zainteresowanym rolnikom odpowiedni dochód i powstrzyma je przed wyzyskaniem się inwentarza zarodowego i użytkowego.

Komu dopisało szczęście?

Wynik losowania książeczek P. K. O. na premjowane wkłady oszczędnościowe

Dnia 25 lipca 1934 r. odbyło się w Centrali P. K. O. w Warszawie 22-gie z rzędu losowanie książeczek na premjowane wkłady oszczędnościowe Serji II-giej.

Po zł. 1.000,— otrzymają właściciele następujących książeczek:

51.808	63.077	76.425	92.092	101.205	113.359
52.938	64.279	76.692	92.563	102.220	113.411
54.446	64.416	76.809	92.497	102.284	113.443
54.782	64.621	77.423	92.643	104.192	114.033
55.157	65.393	77.668	92.976	106.279	114.750
55.247	65.489	78.161	92.981	106.904	114.945
55.271	65.495	78.395	93.050	107.650	115.842
55.825	66.216	78.700	94.630	107.656	116.162

55.869	66.531	79.385	94.816	107.831	116.265
56.553	67.034	82.272	95.392	108.608	116.747
56.795	67.189	84.011	95.423	108.984	116.763
57.318	67.938	85.036	96.474	109.215	116.954
58.596	68.219	85.523	97.012	109.227	117.129
59.410	69.342	87.203	97.251	110.688	117.137
60.290	69.515	87.402	97.403	111.270	117.414
60.387	70.325	88.356	97.888	111.305	117.634
60.612	70.929	88.379	99.399	111.471	118.135
61.442	71.396	88.511	100.616	111.674	118.411
61.597	72.767	89.079	100.703	112.059	118.467
61.788	72.900	90.459	100.846	112.654	118.904
62.419	73.516	90.811	100.932	113.029	118.922
75.859	91.429	101.162	113.164		

Rokowania gospodarcze polsko-niemieckie toczą się w Warszawie w atmosferze przychylniej

Jak się dowiadujemy, podczas polsko-niemieckich rokowań gospodarczych, toczących się obecnie w Warszawie, poruszone zostały m. in. sprawy eksportu z Polski do Niemiec gęsi, masła, jaj, spirytusu, oraz drewna. Do-

tychczas nie zapadły w tych sprawach żadne wiążące decyzje. Rozmowy toczą się w atmosferze przychylniej, kiedy jednak zostaną ukończone nie można jeszcze z całą pewnością przewidzieć.

WYJAZDY DO JUGOSŁAWJI

5148

za indywidualnymi paszportami ulgowymi

Pociąg wycieczkowy 16/8 - 13/9 1934.

Informacje, zapisy tylko ORBIS.

Wiadomości gospodarcze Krajowe

OBIEG BILONU.

Obieg polskich monet srebrnych i bilonu wyniósł w końcu 2 dekady lipca r. b. 328,4 milj. zł. (w dniu 10 lipca 349,9 milj. zł.), z czego na monety srebrne przypada 251,2 milj. zł. (266,2), na bilon niklowy i brązowy zaś 77,2 milj. zł. (83,7).

ILE WEKSLI ZAPROTESTOWANO W CZERWCU?

W ciągu ubiegłego miesiąca w całym kraju ogółem zaprotutowano weksli na sumę 24,9 milj. zł. wobec 33,8 milion. zł. w czerwcu roku ub. Z sumy tej przypada na poszczególne województwa (w milionach złotych): warszawskie — 6,8, z czego w samej Warszawie — 6,1, łódzkie — 3,0, kieleckie — 1,3, lubelskie — 1,0, białostockie — 0,6, wileńskie — 1,1, nowogrodzkie — 0,3, poleskie — 0,4, wołyńskie — 0,8, poznańskie — 2,3, pomorskie — 1,2, śląskie — 1,3, krakowskie — 1,5, lwowskie — 2,4, stanisławowskie — 0,4 i tarnopolskie — 0,5.

W porównaniu do maja ogólna suma weksli zaprotutowanych w czerwcu utrzymuje się na niezmienionym poziomie.

ZA ILE SPRZEDANO WARSZAWSKĄ FABRYKĘ PABOWOZÓW?

Odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszów Warszawskiej Fabryki Pabowozów, na którym zarząd poinformował zebranych o wyniku pertraktacji, dotyczących przejęcia fabryki przez Zakłady Ostrowieckie. Fabryka została zakupiona przez Zakłady Ostrowieckie za sumę 2½ milion. zł. — Należność ma być uregulowana obligacjami w ciągu 18 lat przy oprocentowaniu 5% w stosunku rocznym.

10 IZB PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH W POLSCE.

Wyszedł z drugu numer 65 Dziennika Ustaw R. P., w którym ogłoszone zostało m. in. rozporządzenie ministra Przem. i Handlu z dnia 10 lipca br. w sprawie zmiany rozporządzenia z dn. 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów. Na mocy tego rozporządzenia została utworzona nowa izba przemysłowo-handlowa w Katowicach, obejmująca swą działalnością województwo śląskie.

Na terenie kraju będzie obecnie czynnych 10 izb przemysłowo-handlowych: w Warszawie, w Łodzi, w Sosnowcu, w Lublinie, we Lwowie, w Krakowie, w Poznaniu, w Gdyni, w Wilnie i w Katowicach.

Zagraniczne

ROZWÓJ HANDLU ŚWIATOWEGO.

Obliczenia handlu światowego za maj r. b. wykazują, że zarówno wartość importu światowego jak i eksportu wzrosła w maju w porównaniu z kwietniem rb. Wartość importu szacowana jest na 966 milj. dolarów w złocie. W stosunku procentowym do r. 1929 obie strony bilansu handlu światowego wykazują wzrost w porównaniu z miesiącem poprzednim, mianowicie przywóz światowy stanowi 33,8% wartości przywozu w maju r. 1929, podczas gdy wskaźnik dla kwietnia wynosił 33,2%, zaś eksport światowy stanowił w maju 32,6% wartości eksportu w maju r. 1929, natomiast wskaźnik za kwiecień wynosił 31,9%.

IMPORT FASOLI I NASION BURACZANYCH DO HISPANJI.

Państwowy Instytut Eksportowy przestrzega wszystkich eksporterów polskich, którzy interesują się dostawami na rynek hiszpański fasoli oraz nasion buraków cukrowych, że w najbliższym czasie import tych artykułów ma być objęty kontyngentami przywozowymi. Wysokości kontyngentów, narazie ustalić bliżej nie można.

CZECHOSŁOWACJA OGRANICZA HODOWLĘ TRZODY.

Czechosłowacka Rada Ministrów uchwaliła rozporządzenie o ograniczeniu krajowej produkcji trzody chlewnej. Hodowca trzody może być tylko rolnik, przyczem ilości trzody, jaka może być hodowana, zostały również poddane ograniczeniom. Inne osoby poza rolnikami mogą hodować najwyżej dwie sztuki nierogacizny.

KONTROLA SANITARNA EKSPORTU OWOCU Z WĘGIER.

Węgierskie Min. Rolnictwa wydało rozporządzenie polecające zdrowotne badanie owoców przeznaczonych na eksport.

WŁOSKIE ZARZĄDZENIA DEWIZOWE NIE DOTYCZA EKSPORTU POLSKIEGO.

Rząd włoski wprowadził specjalnym dekretem ograniczenia dewizowe w obrotach z zagranicą. Dekret ten nie przynosi w stosunkach handlowych polsko-włoskich żadnych utrudnień i nie powoduje ograniczeń płatniczych. Dekret ma bowiem na celu jedynie przeciwdziałanie spekulacji walutą włoską oraz włoskimi obligacjami państwowymi. W zakresie więc uzyskiwania dewiz za dostarczone do Włoch towary polskie, dotychczasowe stosunki nie ulegną żadnej zmianie.

Dzień

w Toruniu

sobota
28
lipcaKalendarzyk rzym.-kat.
Piątek Pantaleona m. — Sobota Wiktora pap.

— Nocny dyżur aptek: Do dnia 1 sierpnia b. r. włącznie dyżurują: w śródmieściu — apteka „Pod Orłem“, Rynek Staromiejski, na Mokrem — apteka „Pod Łabędziem“, ul. Kościuszki 15 (od godz. 22-giej do rana), na Bydgoskim Przedmieściu — apteka „Św. Anny“, Mickiewicza 98 (od godz. 22-giej do rana).

REPERTUAR KIN:

MARS — „Niepotrzebne dziecko“.

LIRA — „Barkarola miłości“.

SWIATOWID — „Dlaczego zgrzeszyłam“.

PALACE — „Precz z kryzysem“.

TEATR NARODOWY
W TORUNIU

Tel. kasy 900 dyr. Józef Cornobis Sezon 1933/34

REPERTUAR

W sobotę, dnia 28 bm. o godz. 20-tej

Przedstawienie dla wojska

„URLOP MAŁŻENSKI“

Farsa w 3 akt. J. Horsta

Abonamenty i passe-partout nieważne

W niedzielę, dnia 29 bm. o godz. 16-tej

Przedstawienie popołudniowe

„URLOP MAŁŻENSKI“

Farsa w 3 akt. J. Horsta

Ceny zmniejszone

W niedzielę, dnia 29 bm. o godz. 20-tej

premiera

„PANI X“

Dramat w 4 akt. A. Bisson'a

Informator
dla przyjezdnych

w Toruniu

Polecamy restauracje i kawiarnie

Dwór Artusa, restauracja o najwykwintniejszej kuchni na Pomorzu. — Dancjng.

Najlepsza okazja kupna:

Browar i Słodownia Kobylepole, filja Toruń. Czerwona Droga 35, tel. 312. Piwa, porter, limoniady, woda sodowa.

B. Hozakowski, ul. Mostowa 28, tel. 45 — Najlepsza i najtańsza Herbata — Nasiona — Cebulki kwiatowe.

Najstarszy i Pierwszy Polski Zakład Optyczny Franciszek Seidler, Toruń, Optyk i bandaże. Obok poczty. Staromiejski Rynek 16. Telefon 574. Dostawca dla Kas Chorych, klinik ocznych i dla wojska.

Schwenkgrub — Radio, ul. Łazienna 17. — Aparaty — części.

Z miasta

— Zwycięzczenia zasłabił na ulicy. W środę, 25 bm., na ulicy Warszawskiej zasłabił nagle z wycieńczenia 40-letni Herman Traugut, obywatel polski, wysiedlony przed 2-ma tygodniami z Berlina, jako „uciążliwy“ dla Niemców cudzoziemiec. Trauguta odwieziono do szpitala miejskiego.

— Turniej tenisowy BKS. Bydgoszcz — T. K. L. T. W niedzielę, 29 lipca odbędzie się na kortach T. K. L. T. przy ul. Mickiewicza w Toruniu rewanżowy turniej z najsilniejszym klubem Bydgoszczy BKS. Klub bydgoski przyjedzie w najlepszym składzie z p. Łaskiewiczem, znanym już obecnie w całej Polsce oraz p. Bielawską zwyciężczynią wicemistrzyni Polski p. Dubienkiej. T. K. L. T. wystąpi również z najsilniejszymi graczami, jak Fryszczynowa, Stanikowska, Bojanowski, Herdegen, podchor. Tarbir, Stogowski. Spotkanie to zapowiada się nader interesująco.

Dziennikarz litewski w Toruniu

Wczoraj bawił w Toruniu współpracownik tygodnika kowieńskiego „Naujoji Romura“ p. red. Vladas Jakubenas, który od kilku dni zwiedza zachodnie województwa Polski dla poznania życia kulturalnego, społecznego i politycznego tych części naszego kraju.

P. red. Jakubenas interesują przedewszystkiem sprawy polskiego morza i Pomorza. Wyjaśnić o tych kwestjach dziennikarz litewski zasięgał w Toruniu w Instytucie Ba-

KINO „LIRA“

NAJPIĘKNIEJSZA PREMIERA!

PIERWSZY RAZ W TORUNIU! Dawno nie widziany, ubóstwiany przez wszystkich, męski i czarujący

GUSTAW FRÖHLICH

w wielkim arcydramacie pełnym czaru miłości i poświęcenia

BARKAROLA MIŁOŚCI

Arcyfilm jakiego Toruń dawno nie widział i nie słyszał.

Koneert gry aktorskiej. Przepych wystawy. Czarująca muzyka. Najpiękniejszy poemat miłości.

UWAGA: W filmie tym usłyszycie najpiękniejszą operę Opowieści Hoffmana Film ten na długo zostanie w pamięci wszystkich.

Nadprogram najnowszy tygodnik Paramountu.

Początek 5, 7 i 9. W niedzielę i święta 3, 5, 7 i 9

tyckim i w Związku Obrony Kresów Zachodnich

W godzinach wieczornych p. red. Jakubenas wyjechał do Bydgoszczy.

Akcja pomocy powodziarom
w Toruniu

Z chwilą utworzenia w Toruniu Miejskiego Komitetu niesienia pomocy powodziarom, cała akcja ześrodkowana została w jego rękach. W związku z tem Administracja naszego pisma przestała przyjmować składki, zebrany zaś dotychczas przez nas fundusz z samorządnych ofiar, w kwocie 548 zł. przekazany został na konto Komitetu do Kom. Kasy Oszczędności m. Torunia. Obecnie więc ograniczymy się tylko do notowania najbardziej charakterystycznych przejawów ofiarności publicznej, składki natomiast prosimy kierować bezpośrednio do dyspozycji Komitetu.

W dniu wczorajszym do ogólnej akcji społecznej przyłączył się również personel Urzędu Pocztowego nr. 1 w Toruniu, który zadeklarował na rzecz powodziarom 1 proc. otrzymanych poborów przez przeciąg trzech miesięcy. Poza tem Tow. Roln. Powiatowe w Toruniu wydało do swych członków gorącą odezwę, nawołującą do składania ofiar na rzecz dotkniętych powodzią współbraci.

Z Urzędu Stanu Cywilnego

W dniu 25 bm. zawarł związek małżeński: nauczyciel Leon Skowroński z Agnieszką Billebert i robotnik Jan Góralski z Heleną Cieborską; zgłosili urodzenia: mistrz dekarSKI Helmut Klechowicz (córka), robotnik Tadeusz Ruszkowski (syn), robotnik Antoni Lewicki (syn), urzędnik prywatny Alfred Bill (córka) i dr. med. Zenon Żabicki (syn); zmarli: Adam Urbański, lat 24 i Bożena Bill, 2 dni.

Dzień

w Bydgoszczy

— Dyżur nocny aptek od dnia 24—30. 7. br. pełnia: Apteka przy Bielawach, Chodkiewicza 22 tel. 14-67, Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5, telefon 204; Apteka Staromiejska, ul. Długa 39, tel. 300.

REPERTUAR KIN.

Adria: — „Noce portowe“.

Kryształ: — „Olimpiada miłości“.

Apollo: — „Ożeń się ze mną“ i „Poganka“.

Marysielka: — „Ostatnia carowa“ i „Bran-ka syna puszcy“.

Rewja: — „Zdradzieckie światła“ i „Miłość wiedeńska“.

Bałtyk: — „Messalina“ i „Żywy trup“.

Kalendarz zebrań

— Two Śpiewu „Lutnia — Bydgoszcz“. W piątek dnia 27. 7. br. o godz. 20-tej zebranie plenarne w szkole im. ks. Piarowicza, Pl. Kościelickich.

Z miasta

— Półkolonje Z. P. O. K. W dniu 23 bm. Zw. Pr. Ob. Kobiet rozpoczął półkolonje letnie dla 80 dzieci bezrobotnych na Rupiency.

— Zapowiedziana na piątek, dnia 27 lipca br. uroczystość odsłonięcia tablicy przy ulicy Bronisława Pierackiego została odroczone o kilka dni. Nowy termin zostanie niebawem ogłoszony.

— Pamiętajcie, 5 sierpnia jedziemy popularnym pociągiem „Orbis“ do Gdyni na kąpiel w morzu. Przejazd w obie strony zł. 8,60 kl. III. Szczegóły w opracowaniu.

— Do Ciechocinka wycieczka dnia 29 lipca. Odjazd z Placu Teatralnego o godz. 7 rano, powrót tegoż dnia o 22-giej. Bilety w cenie zł. 5,50 do nabycia w „Orbisie“.

— Trzydniowa pielgrzymka do Częstochowy pod przewodnictwem ks. proboszcza Konopczyńskiego wyrusza 6 sierpnia br. Koszta wynoszą: III, kl. 16.— zł., II, kl. 24.— zł. w obie strony. Kolarze mogą również brać udział w tej pielgrzymce, wpłacając 1,50 zł. Termin zgłoszeń przedłuża się do 2 sierpnia włącznie. Zgłaszać się można codziennie w biurze parafjalnym przy ul. Ugory 16 od 10—14-tej lub telefonicznie 11-68.

— Egzamin dla kierowców samochodowych i motocyklowych w Bydgoszczy odbędzie się dnia 2 sierpnia br. Blizszych informacji udziela kierownictwo kursów samochodowych Z. Kochańskiego, Bydgoszcz, 3 Maja 20a, tel. 11-85.

— Miesięczne bilety tramwajowe nabywać można w biurze Tramwajów przy ul. dra Emila Warmińskiego 8 (pokoju 2) w czasie od go-

Dzień

w Grudziądzu

— Nocny dyżur aptek. Od dnia 21—27 lipca dyżuruje apteka pod „Łabędziem“, ul. Gł. Rynek 20. tel. 142.

REPERTUAR KIN.

„APOLLO“ — wyświetla gigantyczne arcydzieło wytwórni włoskiej p. t. „Kabirja“. Nie widziany dotąd rozmach realizacji i wystawy.

„GRYF“ — wesoly film ze złotej serji United Artists p. t. „Precz z kryzysem“. W roli gł. niezapomniany urwis z Hiszpanji Eddie Cantor w otoczeniu 74 najpiękniejszych dziewcząt Hollywoodu i najwyższa kobieta świata Scharlotte Greenwood. Nadprogram: Tygodnik „Fotax“, przyłot Braci Adamowiczów do Warszawy i Kronika P. A. T.'a.

Informator
dla przyjezdnych

w Grudziądzu

POLECAMY HOTELE, RESTAURACJE I KAWIARNIE:

„Królewski Dwór“, Rynek 3/4, najwspanialszy hotel Pomorza, pierwszorzędną restauracją, kawiarnią i piwiarnią.

„Hotel Centralny“, Plac 23 Stycznia 12 — solidna restauracja, garaż.

POLECAMY FIRMY:

Apteka pod „Lwem“, ul. Pańska, poleca się Szanownej Publiczności.

„Łuczniak“ (Franciszek Lietz, Plac 23 Stycznia 21) poleca na dogodnych warunkach rowery, maszyny do szycia, radjoodbiorniki, patelony, kuchenne naczynia aluminiowe, wyzmacze.

Z miasta

— Miejski Kom. pomocy ofiarom powodzi komunikuje: W sobotę, dn. 28 lipca 1934 r., obędzie Przewodniczący Cechu Rzeźniczego, p. Pruss wszystkie składki rzeźnicze. Zbierać będzie wędliny i złoży je w szkole im. Działyńskich, ul. Klasztorna 11, skąd tegoż dnia o godz.

Z miasta

— Miejski Kom. pomocy ofiarom powodzi komunikuje: W sobotę, dn. 28 lipca 1934 r., obędzie Przewodniczący Cechu Rzeźniczego, p. Pruss wszystkie składki rzeźnicze. Zbierać będzie wędliny i złoży je w szkole im. Działyńskich, ul. Klasztorna 11, skąd tegoż dnia o godz.

15-tej nastąpi wysyłka zebranego materiału do Komitetów Lokalnych.

Od dnia 30 lipca odbędzie się zbiórka odzieży, obuwi, środków leczniczych i opatrunkowych (wata, liguina, bandaże, jodyna, krople do zębów, żółdkowe itp.), środków żywnościowych (kawa, cukier, herbata, mąka, kasza, groch, mądro itp.) po domach. Składnica i ekspedycja w szkole im. Działyńskich, ul. Klasztorna. 11. Znoszone obuwie, odzież, bielizna itp. uprasza się polatać i doprowadzić do stanu natychmiastowej używalności.

Dnia 1, 2, 4 i 5 sierpnia zbiórka uliczna pieniędzy. Zbiórki zaczynają się o godz. 8-mej rano. Centrala w szkole im. Działyńskich. Wszystkie organizacje proszą Komitet, by raczyły wydelegować jak największą ilość osób do tej akcji, która powinna ze względu na rozmiary kątą strofy i potrzebę zespolić wszystkich ludzi ofiarnych i chętnych do pracy.

Dnia 4 sierpnia br. odbędzie się w „Królewskim Dworze“ dancjng Polskiego Białego Krzyża. Dochód z wstępu przeznaczony na powodziarom. W poniedziałek, dnia 30 lipca br. o godz. 19-tej posiedzenie przewodniczących wszystkich organizacji i towarzyszy w sali posiedzeń Rady Miejskiej.

— Uroczystość u piekarzy. Dzień św. Anny, jako swej patronki, nader uroczyste obchodzą grudziądzki Cech Piekarski. Rano odprawili w św. Mikołaja nabożeństwo ks. Tyniecki, poczem na wspólnej uroczystości w Hotelu Centralnym zebrał się miejscowi piekarze. Uroczystość zagajł starszy Cechu Jan Zajęczkowski, inicjując zbiórka na rzecz powodziarom, która dała 92,80 zł.; poatem przemawiali, składając życzenia cehowi, pp. Jabłoński, ks. Tyniecki, i red. W. Gańca.

— Koledzy podoficerowie i b. bojownicy o Niepodległość Ojczyzny! Opuszcili nas na wieki, tragicznie i przedwczesnie zmarły kolega ś. p. Władysław Gątkowski, członek naszego Koła, który już w sierpniu 1914 r. wyruszył w bój i służył w wojsku aż do listopada 1920 r., zwolniony w stopniu sierżanta. Człowiek o dobrym charakterze, nie dbał o rozgłos, oddając się z zamiłowaniem swej pracy zawodowej. Koledzy z wszystkich bratnich organizacji, oddajcie hołd tragicznie zmarłemu weteranowi-legjonistcie i podoficerowi W. P. w jego ostatniej wędrowce na miejsce wiecznego spoczynku! Schyłny członek przed majestatem śmiereci! Cześć Jego pamięci! Zbiórka wszystkich kolegów przed kościelną Szpitala Miejskiego dziś, w piątek, dn. 27 bm. o godz. 15,45.

— VI. Pomorski Pokaz Konj Remontowych dn. 25 i 26 bm. w Grudziądzu na dziedzińcu 16 p. a. l. przy ul. Lipowej mimo niepogody wypadł dobrze, łącząc pokaz koni i premjowanie z zakupem remontów dla armji. Płacono sumy, zachęcające właścicieli stajen do hodowania koni, bo przeciętnie 1.000 zł. za sztukę.

— Przewódjum grudziądzkiego Komitetu Pomocy Powodziarom obradować będzie dziś, w piątek, dn. 27 bm. o godz. 18 w sali nr. 209 w ratuszu. Na porządku dziennym przyjęcie sprawozdań i koordynacja pracy obu sekcji, finansowej i naturalij.

— Program grudziądzkich uroczystości 20-lecia wymarszu Kadrowki zostaje ustalony w sobotę, dn. 28 bm. o godz. 17 na konferencji w społeczeństwa miasta St. Michałowskiego. Zaproszenia zostaną na czas wysłane.

— Zamknięcie sekcji w Małym Tarpnie, wcielone do obrotu m. Grudziądza, oraz przejęcie przez Zarząd Miejski biur i agend gminnych, nastąpi w najbliższy poniedziałek, dn. 30 bm.

— „Warszawianka“, po odwiezieniu ze wnątrz i wewnątrz, zostanie otwarta w sobotę, dn. 28 bm. w godzinach porannych.

— Tętnięce przy rękach przeciwna sobie wskutek rozstroju nerwowego Karolina Linke z ul. Chelmińskiej 82. Desperacki czyn był wynikiem nieszczęśliwego pożycia małżeńskiego. W stanie ciężkim odwieziono ją do Szpitala Miejskiego. Jest nadzieja, utrzymania desperacki przy życiu.

— Do Słupskiego Mlyna! Celem umożliwienia harcerzom i ich rodzicom zwiedzenia obozu harcerskiego drużyny VI w Słupskim Mlynie, Grono Rodzicielskiej drużyny organizuje w przyszłą niedzielę, dn. 29 bm. wspólną wycieczkę autami do Słupskiego Mlyna. Opłata łącznie z przejazdem i całodziennym utrzymaniem na miejscu bardzo niska. Zgłoszenia na wyjazd przyjmuje p. St. Fröhlich, ul. Hallera 24, tel. 500.

— Uprasza się harcerzy oraz ich rodziców o gremjalne wzięcie udziału w wycieczce.

— Członkowie rękiety Grudziądza, członkinie i członkowie „Olympji“, wyjadą dnia 29 bm. do Łasina na otwarcie kortów tenisowych tamtejszego Klubu Tenisowego.

— Komendanci Obwodowi Legionu Młodych z całego Okręgu Pomorskiego przybędą w niedzielę, dn. 29 bm. do Grudziądza na odprawę, która odbędzie się tegoż dnia o godz. 11 w lokalu Komendy Obwodowej Grudziądza.

— Wyjazd statkiem na tereny powodziowe nastąpi z przystani „Wistuli“ w niedzielę, dn. 29 bm. o godz. 13,30. Powrót w godzinach wieczornych. Statek „Halka“ pojedzie aż za Gniew, poczem wróci do Grudziądza. Cena przejazdu tylko 1,50 zł. od osoby, dzieci płacą połowę.

— Zgłoszenia na pielgrzymkę do Wilna przyjmują przesła Hanczewska przy ul. Toruńskiej 14 do dnia 3 sierpnia rb.

— Ćwiczenia aplikacyjne na stole plastycznym przeprowadzi kpt. Praski dla członków Związku Podoficerów Rezerwy w sobotę, dn. 28 bm. o godz. 18,30 w sali wykładowej 64 p. p. przy ul. Lipowej.

Informator
dla przyjeżdżających
do Bydgoszczy

Odjazd pociąg. z Bydgoszczy

Toruń—Warszawa 2.37 6.50 8.05 9.57 12.54

13.55 15.30 15.58 18.01 19.58 21.35 (transytowy) 23.16

Tczew—Gdańsk—Gdynia 0.40 3.10 3.56 5.50

7.35 12.06 12.13 12.59 13.13 15.36 17.17

20.03, 20.10

Kościerzyna—Gdynia 8.13, 15.45.

Rynkowo 16.10 20.25 (w niedzielę i święta od 20. V. — 2. IX.)

Nakło—Piła 0.01, 6.15 10.35, 14.45, 19.46

Unisław—Brodnica 4.55 8.11, 13.45, 16.10, 21.50

Inowrocław—Poznań 2.35 3.50 6.20 11.45

13.40 16.28 18.10 20.40 22.25, 23.15

Wągrówiec—Poznań 5.00 10.32, 13.26, 18.54

Inowrocław—Karsznice—Herby Nowe 13.40

23.15

Restauracje i Kawiarnie:

Restauracja i Cukiernia Berendt. Wyborowa kuchnia, wsmienite ciastka.

Pochód powodzi przez Pomorze

Jak przedstawia się sytuacja na całej przestrzeni od Torunia do Tczewa?

W chwili obecnej, gdy w środkowym i górnym biegu Wisły niebezpieczeństwo dalszego trwania powodzi minęło i wody zaczynają opadać, groźne fale Wisły spłynęły całą swą ma-

są na teren Pomorza, powodując tu znaczne spustoszenia. Poniżej podajemy relację z całego obszaru, objętego powodzią, od Torunia aż po Tczew

Akcją przeciwpowodziową kieruje p. starosta Krawczyk. Onegdaj przed wieczorem przy był na teren powodzi p. wojewoda pomorski

Kirtiklis, dokonywując inspekcji wałów ochronnych oraz odwiedzając objęte powodzią miejscowości.

Zatopiona latarnia na nadbrzeżu torunskim.

Wisła w Toruniu zaczęła powoli opadać Największy poziom wody wynosił plus 6,08 mtr.

Kulminacyjne wzniesienie się poziomu Wisły w Toruniu nastąpiło wczoraj po godz. 24-ej w nocy i trwało do godz. 5-tej rano. Poziom wody wynosił w okresie kulminacji plus 6,08 m. Po godz. 5-tej woda zaczęła bardzo powoli opadać. O godz. 6-tej poziom Wisły wynosił + 6,07, o godz. 8-mej + 6,05, o godz. 10-tej + 6,03 m., o godz. 12-tej + 6,01 m., o godz. 14-tej + 5,98 m., o godz. 16-tej + 5,96 m., o godz. 20-tej + 5,93 m.

Z datem wczorajszym więc Wisła przestała nadal zagrażać nadwiślańskim okolicom Toru-

nia. Zalane są jeszcze kępy Bazarowa i Wiesego oraz tereny położone w okolicach Brzoź, Złotorji, Siłna, Stawek, Rudaku, Podgórzca, Dworca Przedmieścia, portu zimowego i części nadbrzeża torunskiego oraz Wielkiej Złejwsi i okolicznych osiedli.

O ile wczorajsza słoneczna pogoda utrzyma się przez dłuższy czas, wówczas szybkość opadania wód wzrośnie i przypuszczalnie w przeciągu 6—10 dni Wisła wróci do swego normalnego łożyska.

Woda z Brdy przelewa się już do Wisły Od Łęgnowa do Solca pola stoją pod wodą

Wczoraj na Wiśle w powiecie bydgoskim minął punkt kulminacyjny i od południa woda zaczęła bardzo lekko opadać. Niemniej jednak sytuacja przedstawia się jeszcze groźnie. Na przestrzeni 15 klm., od Łęgnowa do Solca Kujawskiego woda podeszła do samej szosy toruńskiej, zalewając ziemię orną i łąki. Zalany pas ziemi jest mniej więcej 3 klm. szeroki i 15 klm. długi. Pastwą powodzi padła znaczna ilość zboża na pniu i kartofli. Podnieść należy wytrwałą i pełną poświęcenia pracę oddziału pionierów z Bydgoszozy, który przez 24 godziny bez przerwy umacniał szosę toruńską, na zagrożonych odcinkach i dzięki temu tylko woda nie dostała się w znaczniejszych ilościach na pola położone po drugiej stronie szosy. Silny oddział policji pod dowództwem p. podkom.

Fajferka dzielnie pomagał ludności przy ewakuacji, dzięki czemu pomoc zagrożonej ludności była bardzo sprawna. Na miejscach zagrożonych był kilkakrotnie w ciągu dnia p. starosta Stefanicki, wydając osobiście polecenia. W pobliżu Łęgnowa woda nigdzie nie przelewała się przez szosę, natomiast za Fordonem w stronę na Strzelce Dolne woda zalała szosę na przestrzeni przeszło 2 klm. warstwą prawie dwumetrową.

Popołudniu zanotowano dalszy spadek wody, a na Brdzie rozpoczął się już prąd normalny i woda zaczęła się w Brdyjściu przelewać do Wisły. Woda w Brdzie powraca również do swego normalnego koryta. Narazie nie ustalono jeszcze jakie straty spowodowała powódź w powiecie bydgoskim.

Powódź ogarnęła niziny świeckie

Wczoraj, w czwartek, o godz. 18-tej stan wody pod Świeciem wynosił 5,88 mtr, ponad poziom normalny. Woda zniosła most ruchomy utrzymujący komunikację pomiędzy nowym a starym miastem Świeciem, Zórawią Kępą i Głogówkiem. Przejazd do tych, odciętych od ładu miejscowości, odbywa się pomocą łodzi.

zagrożonych zniszczeniem. Dobytek domowy, a nawet żywy inwentarz rolnicy lokują na strychach domostw, aby w ten sposób przetrwać okres powodzi.

W okolicy Świecia woda zalała tereny, nie chronione wałem, w Topólnie, Grabowie, Tręplu, Chrystkowie i Kosowie, poza tem zagro-

Zatopione pola i łąki pod Kaszczorkiem (Toruń)

Woda zalała ogrody na starym mieście, sięgając domów mieszkalnych i wtargnęła już do kościoła farnego oraz do piwnic restauracji p. Popławskiego nad Czarną Wodą. Gdzie tylko to jest jeszcze możliwe, ludność pracuje bez wylchnienia nad zbieraniem plodów rolnych

zony jest wał ochronny wzdłuż Wisły, nad którego umocnieniem pracuje się w dzień i w noc. Równie poważnie przedstawia się sytuacja w Przechowie, gdzie powódź zalała łąki i niższej położone pola oraz ogrody. Woda wtargnęła tu do niektórych domów mieszkalnych.

Wysoka fala dotarła już do Grudziądza

Okoliczne wsie woda zalewa — Akcja zapobiegawcza władz — Miastu Grudziądzowi żadne niebezpieczeństwo nie zagraża

Już w środę, dnia 25 bm. sytuacja w okolicach Grudziądza zaczęła budzić poważne obawy. Ulewne deszcze, trwające przez cały dzień oraz dwie noce, potęgowały jeszcze niebezpieczeństwo powodzi. Woda w Wiśle i dopływach przybierała stale w szybkim tempie.

Wicestarosta Belina objeżdżał zagrożone miejscowości, badając sytuację i wydając odpowiednie zarządzenia. Szczególnie 2 punkty są narażone na niebezpieczeństwo. Przy Rządzu, gdzie działają specjalne automatyczne przyrządy regulacyjne, wylewając nagromadzoną w rowach nizinnych wodę poprzez tamę do Wisły, napór wody był tak silny, że groził przerwanieniem tamy. Uczestnicy grudziądzkiego 53 Obozu Pracy pod komendą por. Łatanowicza rozpoczęli jednak intensywne prace ratownicze brnąc od godz. 18 począwszy przez całą noc w wodzie i umacniając faszynami, ziemią i wypełnionymi workami ochronne tamy, tak, że przypuszczalnie tamy pod Rządzem wytrzymają napór powodzi, wskutek czego niziny chełmińskie zostaną uratowane. Drugim zagrożonym punktem jest przestrzeń od Parsk do Zakorzewa.

Belina, wydając zarządzenie co do ewakuacji ludzi i inwentarza żywego z objętych powodzią połaci.

W samym Grudziądzu przez cały czas czuwają nad bezpieczeństwem w mieście wiceprezydent Michałowski, budowniczy miejski Stolorowski i nac. kontroli pfn. Kruszelnicki, objeżdżając zagrożone punkty. Dnia 26 bm. w godzinach przedpołudniowych woda w Wiśle docho- działa już do 6 m., a należy spodziewać się jeszcze dalszego wzrostu. Taki stan na szczęście dla Grudziądza nie jest zbyt niebezpieczny. Przy t. zw. Rowie Hermana automatyczna służa i pompa pod ul. Toruńską regulują wodostan, nad czym czuwa inż. Kołodziej. Stąd więc nie zagraża żadne znaczniejsze niebezpieczeństwo. Trynka zaś, której wodostan regulują młyn Rossanowski, położony przy ujściu rzeki Trynki do Wisły i wyżej położony Górny Młyn, również nie przedstawia znaczącego niebezpieczeństwa, gdyż wydział Budownictwa Miejskiego zważa na to, aby młyny odpowiednio obciążać i spuszczać wodę.

Pewne części Grudziądza, szczególnie nizo-

Opakowanie ogrodów i pól na Rudaku pod wodą.

gdzie nie ma wałów ochronnych. Tu kilkaset morgów łąk zostało zalanych, kilka domostw zaś i zabudowań gospodarczych odciętych od świata.

W czwartek fale Wisły i Osy zalały prócz Persk Zakorzewa także dalej położone tereny, grożąc przerwanieniem komunikacji z Łasinem. Akcją ratowniczą kierował wicestarosta

położone domki przy ul. Brackiej w pobliżu „Flory”, byłyby wtedy dopiero zagrożone, gdyby stan wody w Wiśle osiągnął 7 m., do tego jednak nie dojdzie, wskutek czego i tegoroczna nadzwyczaj groźna dla innych miejscowości powódź — minie dla Grudziądza i okolicy bez znaczących szkód.

Tczew przygotowany na przyjęcie „wysokiej fali” Kulminacja spodziewana jest dziś, w piątek, w godzinach popołudn.

Już 23 bm. wicestarosta Piwnicki objechał w towarzystwie nadkom. pol. Szury i ref. wodn. Śmiglewskiego wszystkie miejscowości powiatu, położone wzdłuż Wisły, badając sytuację na miejscu i wydając wójtom i sołtysom odpowiednie instrukcje.

Dnia 24 bm. w towarzystwie inż. Korzeniowskiego wicestarosta był powtórnie w Opaleniu, Alpinkach i Nicponi, gdzie powódź zagraża naj- więcej; wczoraj zaś zwiedził brzeg Wisły w Tczewie i okolicy w towarzystwie inż. Stanki, inż. Korzeniowskiego i burm. Wojczyńskiego.

We wszystkich zagrożonych gminach, urzędach pocztowych i w starostwie w Tczewie zaprowadzono stałe nocne dyżury.

W razie ewentualnej powodzi stoją do dyspozycji władz oddziały P. W. i W. F. i Straż Pożarna, całością zaś akcji kieruje wicestarosta

Piwnicki.

Zarząd Wodny w Tczewie informuje, że powiatowi tczewskiemu nie grozi większe niebezpieczeństwo powodzi, prócz niektórych terenów nadbrzeżnych między Alpinkami a Jazwiskami oraz pod Nicponią, gdzie mimo wszystko domostwa nie są zagrożone.

Stanu kulminacyjnego na Wiśle w Tczewie oczekuje się w piątek o godz. 12 w południe w wysokości 6 m. 30 cm.

Z Rady Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku komunikują, że na terenie W. Miasta niebezpieczeństwo powodzi nie grozi ze względu na silne i dobrze zabezpieczone wały.

Wodomierz w Tczewie wskazuje na szybki przyływ wody, która bez przeszkód uchodzi do morza. Służu w Einlage są tak zabezpieczone, że i tutaj nie ma żadnego niebezpieczeństwa.

Wisła przelewała się przez wał pod Opaleniem

Dziś około północy Wisła przelewała się przez wał ochronny pod Opaleniem. Wał w okolicach tej miejscowości wytrzymuje napór wód do poziomu 5,20 m ponad stan normalny. Tymczasem około godz. 24-tej poziom Wisły pod Opaleniem

wynosił już + 6,04. Poziom stale się podnosi i przypuszczalnie dojdzie do + 6,20 m.

Do okolicy Opalenia przybyły specjalne oddziały ratunkowe, które budują drugi wał pomocniczy.

Poziom wody na Pomorzu dziś o północy

Poziom Wisły na Pomorzu wynosił dziś o północy: w Siłnie + 6,04 m, w Teruniu + 5,83 m, w Fordonie + 5,47 m (kulminacja), w Chełmnie + 5,92 m (spodziewana kulminacja + 6,05 m) w Grudziądzu + 5,97 m (spodziewana kul-

minacja + 6 m), w Korzeniowie + 6,07 m (kulminacja do + 6,20 m), w Tczewie ± 5,92 (kulminacja do + 6,20 m), w Tczewie + 5,92 Wisła nadal przybiera.

Skandal!

Tylko 3 procent członków organizacji sportowych w Toruniu posiada P. O. S.

— *Dzieńdobry, panie Kapitanie. Jakież to fatum przypędziło pana w to skwarne popołudnie do ogródków Jordanowskich? Nie ma pan chyba zamiaru „robić” tutaj publiczności?*

— *Urzęduję.*

— *To znaczy?*

— *Przeprowadzam z trzema instruktorami zaprawę do P. O. S-u.*

— *Nie rozumiem! Instruktorów pan zaprawia do P. O. S-u? Dotychczas sądziłem, że to instruktorzy prowadzą ćwiczenia z kandydatami.*

— *W zasadzie tak. Ale, widzi pan, w Toruniu mamy zupełnie odmienne warunki. Normalnie cierpiemy na brak instruktorów. Kiedy moi z innych ośrodków muszą ograniczać przyjmowanie zgłoszeń, gdyż nie mogliby wszystkim kandydatom zapewnić dostatecznej opieki. W Toruniu jest inaczej. Mamy instruktorów, opłacanych z funduszy miejskich, a niema zawodników. Aby więc nie tracić czasu i magisterskich pieniędzy, ćwiczymy sobie sami w oczekiwaniu na żadnych zdrowia i sił obywateli.*

— *Rozumiem, że tak zwana „dzika publiczność” — niezorganizowana, może mniej się tem interesować, ale kluby i stowarzyszenia sportowe, co one robią?*

— *Otóż tu leży sedno zagadnienia. Toruń liczy 26 organizacji, które statutowo pracują w dziedzinie wychowania fizycznego. W rzeczywistości praca ta ogranicza się do kolatania do władz miejskich i powiatowych o zasłki oraz do kilkorazowego przemarszu przez miasto w ciągu roku z racji różnych uroczystości, oczywiście na zaszczytnym miejscu.*

— *A może wszyscy zrzeszeni już posiadają P. O. S.?*

— *Nie chcąc rozgłaszać tych smutnych wieści, powiem panu w zaufaniu, że liczba P. O. S-ów w szeregach zorganizowanych obywateli w Toruniu nie przekracza 3%!*

— *To przecież zakrawa na skandal! Więc władze wojskowe i miejskie uruchamiają liczny i kosztowny personel, masę równie kosztownego sprzętu, angażują czas i pieniądze, a zaci ni sportowcy uprawiają wszystko — tylko nie sport!*

— *Właśnie, właśnie.*

— *I nie zamierza pan Kapitan wyciągnąć stąd odpowiednich wniosków?*

— *Bezwarunkowo. Opracowuję plan współdziałania miejskiego komitetu W. F. i P. W. z organizacjami na takiej płaszczyźnie, aby odpowiednie paragrafy statutu nie były jeno czczą formułką.*

— *A tymczasem?*

— *A tymczasem codziennie od godz. 18—20 w Ogródkach Jordanowskich czekam i... może się kogo doczekam.*

Chełmża

Dalsza zbiórka na powodzian. W dniu 24 bm. wpłacili w dalszym ciągu: p. inż. Iglewski 10.— zł, p. inż. Kleczyński 3.— zł, Drukarnia Handlowa 10.— zł, Zarząd P. Związku Strzeleckiego 15.— zł.

Komitet Miejski wydał odezwę do społeczeństwa, nawołującą do poparcia zbiórki. Kwista domowa odbędzie się w dniach 1—8 sierpnia.

Lidzbark

Zebranie BBWR w Jamielniku. Na zaproszenie kier. szkoły w Jamielniku pow. brodnickiego p. Zellmy zebrano się w ub. niedzielę o godz. 15-tej do gmachu szkoły około 30 miejscowych obywateli. Poatem przybyli p. p. Sokołowski, nadleśniczy lasów państwowych i Państwowy burmistrz m. Lidzbarka. Zebranie zajął p. Zellma, oddając głos p. burmistrzowi, który przedstawił cele i zadania B. B. W. R. Następnie przemawiał p. nadleśniczy Sokołowski. Na zakończenie przystąpiono do zapisywania się na członków nowopowstającego Koła. Ogółem zapisało się 20 osób. Z pośród nich wybrano zarząd w składzie: sołtys p. Daniel Wojciechowski — przewodniczący, kierownik szkoły p. Zellma — sekretarz, p. Ruchalski — skarbnik.

Chojnice

— Kolejowe P. W. na powodzian. Celem niesienia pomocy ofiarom powodzi, uchwalono ognisko Kolejowego Przysposobienia Wojskowego na zebraniu zarządu w dniu 21 bm. wpłacił na ten cel sumę 100 zł. Jest to godne nasładowania, gdyż tylko wspólnym wysiłkiem całego społeczeństwa można złagodzić skutki tej klęski.

Wypadek podczas pracy

W lośniczówce Bocianowo pod Bydgoszczą wydarzył się wczoraj o godz. 8 rano tragiczny wypadek. Podczas młócenia zboża robotnik Bernard Szmelter dostał się w tryby maszyny, które strząsnęły mu lewą nogę. Na miejsce wypadku wezwano natychmiast karetkę pogotowia z Bydgoszczy, która odwoziła ciężko rannego robotnika do szpitala powiatowego. Stan Szmeltera jest dość groźny, nie budzi jednak obaw.

Już 3.289 zł zebrał „Dzień Bydgoski” na powodzian

Na rzecz powodzian wpływają stale do Administracji naszego pisma w Bydgoszczy ofiary. W dniu wczorajszym wpłacili na powodzian: 30-te Koło BBWR, zł. 30, Zarząd Związku Koła Urzędników I. K. R. zł. 50, Zarząd spółdzielni „Oszczędność” urzędników I. K. R. zł. 50 i Zarząd 23-go Koła BBWR, zł. 30.

Następujący członkowie I. Koła BBWR, wpłacili: p. notariusz Esden Tempki Stanisław 40 zł., p. dr. Gintyllo Witold 5 zł., p. notariusz Meissner Jan 30 zł., p. dr. Montowski Jan 20 zł., p. Morgenstern Józef 3 zł., p. Mrugasiewicz W. 2 zł., p. dr. Nieduszyński Czesław 50 zł., p. mecenas dr. Nikolay Stanisław 3 zł., p. Nowicki Ludwik 3 zł. i p. notariusz dr. Typrowicz Władysław 20 zł.

Udawał inspektora Min. Skarbu, a teraz posiedzi

Wyrafinowany oszust przed Sądem w Bydgoszczy

Przed kilku dniami donosiliśmy o pojawieniu się na terenie Bydgoszczy niezwykle wyrafinowanego oszusta w osobie 26-letniego Jana Wojciechowskiego, który podawał się za inspektora Ministerstwa Skarbu.

Wojciechowski dowiedział się, że p. Marjana Kukułka (ul. Przyrzecze) posiada jedną obliację t. zw. dolarówki. Z nią więc pewną wiedzieli p. Kukułkowi, oświadczając, że na jej numer padła wygrana 500 dolarów i on jako inspektor skarbowy jest upoważniony do skontrolowania numeru i wysłania obligacji do Ministerstwa Skarbu.

Po sprawdzeniu numeru Wojciechowski pobrał opłatę 2 zł i 30 gr., zaadresował kopertę do Ministerstwa i zabrał obligację, oświadczając, że wszystko jest teraz w porządku a pieniądze, nadejdą w najbliższych dniach.

Ogółem zebrałszy dotychczas 3.289 zł. 6 groszy.

Apelujemy nadal do ofiarności społeczeństwa bydgoskiego. Pomóżmy tym, którzy skutkiem katastrofy powodzi pozostali bez dachu nad głową i cierpią głód.

Jak się dowiadujemy, pracownicy Izby Kontroli Rachunkowej Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy zadeklarowali na powodzian 1.435 zł., a urzędnicy Nadleśnictwa Państwowego w Jachcicach 1 proc. od swych poborów przez okres trzech miesięcy. Urzędnicy nadleśnictwa wzywają do dalszej ofiary kolegów z nadleśnictw Bydgoszcz i Bartodzieje.

Za zegarki i broszki spędzała plód

Sledztwo w sprawie Klary Pintz posuwa się naprzód

W związku z aresztowaniem w Bydgoszczy Klary Pintz (ul. Nakielska 51) władze śledcze wszczęły energiczne dochodzenia, które ustaliły, że Pintzowa zawodowo trudniła się sprzedażem płodu i znaną była szczególnie w przedmieściach Bydgoszczy jako „specjalistka” od tego rodzaju praktyk.

Jak już donosiliśmy, skutkiem niedozwolonych zabiegów Pintzowej zmarła 24-letnia Frie

da Schramm.

Władze śledcze są już na tropie przeszło 20 wypadków niedozwolonego spędzenia płodu, które przeprowadziła domorosła akuszerka. Pintzowa była tak zachłanna na pieniądze, że od klientek swych jako wynagrodzenie brała wszystko: zegarki, broszki, kolczyki i t. p. Stała taksa wynosiła zł. 30.

Grudziądz — powodzianom

Na odezwę Dyrektora Okręgu Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy, inż. Włodzimierza Kozubka personel Zarządu Dykcji Okręgu P. i T. oraz personel służby wykonawczej, zatrudniony w całym okręgu dyrekcyjnym, opodatkował się na rzecz Centralnego Komitetu Niesienia Pomocy dla Powodzian w wysokości 1—2% miesięcznych poborów na przeciąg kwartału.

Koło Towarzystwa Nauczycieli Szkół Śred-

nich i Wyższych w Grudziądzu złożyło na powodzian 25 zł. w Miejskiej Kasie Oszczędności.

W Administracji naszego pisma złożyli ofiary, personel firmy Browaru Kuntersztyn Sp. Akc. Grudziądz, filja Tezow: Teodor Szoltysek 20 zł, Oswald Fichtner 10 zł, Paweł Cyrson 10 zł, Jan Szynkowski 5 zł, Herman Kosowski 5 zł, Józef Mieszczanin 5 zł, Zofja Tańska 5 zł, razem 60 zł.

Co zyska Małe Tarpno przez przyłączenie do Grudziądza?

W środę, dnia 25 bm, w związku z przyłączeniem Małego Tarpna do Grudziądza i automatycznego skasowania tamtejszej Rady Gminnej, udał się wiceprezydent miasta St. Michałowski w towarzystwie dyrektora biur magistrackich A. Krzyżanowskiego do M. Tarpna celem nawiązania kontaktu z dotychczasową reprezentacją miejscowego społeczeństwa i wysłuchania jej życzeń. Na zebranie, odbyte w pięknym gmachu szkoły, przybyła b. Rada Gminna w komplecie, tj. 20 radnych i personel wykonawczy b. sołectwa.

Zebranie zajął zastępca sołtysa; w-prezydent Michałowski przedstawił korzyści, płynące z przyłączenia M. Tarpna do Grudziądza, a kierownik biur magistrackich A. Krzyżanowski zapoznał zebranych z techniką prac magistrackich i podzielił biur grudziądzkiego Zarządu Miejskiego. Ponieważ liczba członków grudziądzkiej Rady Miejskiej nie można powiększyć, a więc wybory w M. Tarpnie do grudziądzkiej Rady Miejskiej w tej chwili są nieaktualne, Zarząd Miejski zapewnił M. Tarpnu reprezentację i możliwość przedkładania życzeń luźności przedmięcia w ten sposób, że do wszystkich komisji grudziądzkiej Rady Miejskiej dokooptuje się po jednym przedstawicielu społeczeństwa tarpnińskiego.

Z wyrażonych życzeń wybijają się na pierwszy plan: przedłużenie linii tramwajowej od Placu Łabędzkiego przez główną część M. Tarpna, ulepszenie oświetlenia elektrycznego na ulicach M. Tarpna, ułożenie (choć jednostron-

nie) chodników, przeznaczenie domu gminnego na ochronkę, M. Tarpno wnosi Grudziądzu w posagu takie objekty, jak masywny dom 7-klasowej szkoły powszechnej oraz mieszkalny dla kierownika i nauczycieli, nowowybudowany, niezupełnie wykonany dom gminny, 4 morgi gruntu, używane przez kierownika szkoły oraz tyleż morgów łąk. Nie jest to wiele z uwagi na znaczną ilość bezrobotnych i ubogich gminnych.

W każdym razie słusznie się stało, że M. Tarpno, tworzące z Grudziądzem jedną całość, zostało wreszcie pod względem administracyjnym złączone z Grudziądzem.

Ruchawka w więzieniu grudziądzkiem

W środę w godzinach popołudniowych w więzieniu karno - śledczym w Grudziądzu przy ul. ks. Budkiewicza wybuchła awantura na tle żywnościowym, która przybrała poważne rozmiary. Więźniowie, uważając, że wyżywienie jest niewystarczające, podnieśli dzięk wrzask. Krzyki i ryki trwały od godz. 16 do 22-giej.

Kiedy wieczorem trębacz przystąpił do odegrania modlitwy wieczornej „Wszystkie nasze dzienne sprawy”, więźniowie zaczęli krzyczeć: „Precz z modlitwą!”, „Dajcie żreć!”, złożąc jednocześnie w sposób, nie nadający się do powtórzenia. Dopiero kiedy ustawiono na dziedzińcu oddział z karabinami i nakazano milczenie oraz zapowiedziano po 2-krotnem daremnie wezwaniu oddanie strażów do obłożonych przez krzykaczy okien, krzyki ustały.

WSZYSTKIE
URZĘDY I AGENCJE POCZTOWE
PRZYJMUJĄ PRZEDPŁATĘ
NA MIESIĄC SIERPIEŃ, LUB
SIERPIEŃ I WRZESIEŃ BR.
Abonament miesięczny wynosi
zł 2.89

Z żałobnej karty

Sp. por. weteran 1863 r.
St. Tittenbrunn

Wczoraj, w czwartek o godz. 8,30 rano odbyła się w Bydgoszczy eksportacja zwłok ś. p. weterana 1863 r. Stanisława Tittenbrunna z kościoła garnizonowego. Na przodzie kroczył batalion 62 pp. ze sztandarem i orkiestrą, a dalej niesiono oznaczenia śp. Zmarłego i wieńce. Za trumną kroczyła rodzina i przedstawiciele władz z pp. starostą Stefanikiem, dowódcą piechoty dywizyjnej płk. dypl. Pomazańskim i przedstawicielem p. prezydenta Barciszewskiego p. radcą Spikowskim na czele. Poatem w uroczystości żałobnej brali udział pp. d-ca 62 p. p. płk. Powierza, d-ca 61 p. p. płk. Korozowicz, komendant placu mjr. Heliński, urzędujący wiceprezes Zw. Legionistów dr. Bernański, przedstawiciel Poczty PW, Dębański, oraz delegacje oficerów poszczególnych pułków stacjonowanych w Bydgoszczy.

Mszę św. żałobną odprawił ks. proboszcz Szacki, poczem egzekwje przy zwłokach odśpiewał ks. kanonik Szulc. Podczas mszy św. grała orkiestra 62 pp. pod batutą p. por. Grabowskiego.

Zwłoki śp. Tittenbrunna odwieziono po południu do Warszawy, gdzie złożone zostaną na cmentarzu Weteranów.

Ważne dla maturzystów na Pomorzu

Akademickie Koło Pomorzaków w Warszawie zawiadamia Kolegów absolwentów gimnazjów pomorskich, że informacje w sprawie istniejących w Warszawie wyższych uczelni i warunków studjów udziela A. K. P. w Warszawie, skr. poczt. 135 oraz następujący koledy, zamieszkałi w poszczególnych miejscowościach Pomorza:

Wentowski Franciszek, Tezew, Foerstera 13; Baranowski Maksymilian, Tezew, Skaryszewska 4; Kłosówna Zdzisława, Stary Wiec, p. Głodo, pow. Kościerzyna; Langowski Paweł, Chojnice, Dworcowa 82; Nuszkowski Bernard, Bydgoszcz, Wileńska 4; Slesicki Stanisław, Chełmża, Toruńska 4; Sróbka Ludwik, Chełmno, Portowa 8; Fischeoder Jan, Grudziądz, Brzeźna 18; Hawranek Rudolf, Grudziądz, Kuntersztyn; Jereczek Edyta, Wejherowo, Dworcowa 5; Lisakowska Gerda, Wejherowo, Dworcowa 6; Pohanke Leon, Chylonja, pow. morski; Chrościelewski Józef, Starogard, Dworcowa 3; Biały Jan, Czersk, Szkoła 8; Rolbjecki Piotr, Gostyżyn, pow. Tuchola; Kapsa Roman, Tuczki, p. Gralowo, pow. Działdowo; Piechocki Witold, Piwnice, p. Książki, pow. Wąbrzeźno.

Od 1 października począwszy udzielać będzie wszelkich informacji Zarząd A. K. P. w Warszawie, dyżurujący w każdą niedzielę od godz. 19—20 w lokalu Koła przy ul. Krak. Przedm. 7 m. 15a. Poatem codziennie będą informowali koledy, których adresy wskazuje lista wywieszona na drzwiach lokalu.

W Toruniu informacyj o warunkach przyjmowania na wyższe uczelnie w Poznaniu i w Warszawie udziela z ramienia Akademickiego Koła Toruńskiego przy Uniwersytecie Poznańskim Wiesław Szymkowiak, ul. Lindego 16 m. 7, w poniedziałki i środy od godz. 15—16-tej.

Chełmno

— *Kleryk seminarjum duchownego ofiara Wisły.* W ub. niedzielę odbył się w Chełmnie pogrzeb zmarłego tragicznie ks. kleryka Władysława Palucha, rodem z pow. wyrzyckiego. Ks. kleryk przybył do Chełmna na wywczasie letnie. Pewnego dnia w ub. tygodniu wybrał się w towarzystwie kilku przyjaciół do Wisły, aby zająć kąpiel. W trakcie kąpienia się ks. Paluch, który ciemniał na wodę serca, utonął. Ciało demata wydobyto dopiero w ub. sobotę wieczorem w odległości 1 km. od miejsca tragicznego wypadku. Zmarły liczył zaledwie 21 lat.

— *Koło Związku Podoficerów Rezerwy w Chełmnie* z okazji zbliżającego się obchodu 10-letnia istnienia placówki urządziło strzelanie przygotowawcze do zawodów strzeleckich o Krzyż Jubileuszowy i cenne nagrody. Dobrymi strzelcami na 300 mtr. okazali się pp. Władysław Domagański, Jan Piotrowski, Jan Łobodzinski, Bronisław Reimer i Stanisław Gaczerzewicz. Po ukończeniu strzelania odbyło się zebranie, poświęcone omówieniu programu zbliżających się uroczystości.

z całego kraju

Katastrofalna sytuacja na lotniskach

Takiej pustki na lotniskach jak w bieżącym sezonie, nie było dotąd w żadnym roku. Spowodowało to przedewszystkiem niepewne lato, skutkiem czego wiele osób nie wyjechało z miast na letnią wilegiaturę. Szczególnie pusto jest na lotniskach podwarszawskich.

Znaczna ilość mieszkań, przeszło połowa, mimo to, iż czynsz dzierżawny obniżono wydatnie, już na początku sezonu — nie znalazła zupełnie amatorów. Pensjonaty, mimo bardzo niskich kosztów całodziennego pobytu i utrzymania świecą pustkami do tego stopnia, iż nie tylko nie przyniosą dochodu, ale nawet nie zwróca wyłożonych na dzierżawienie lokalu pieniędzy. Właściciele pensjonatów, prowadzący swe przedsiębiorstwa we własnych lokalach, są w nieco lepszym, choć nie nadzwyczajnym położeniu, i oni nie mają zbyt wielkich dochodów, ale przynajmniej nie potrzebują płacić za dzierżawę lokalu.

Wobec takiego stanu rzeczy wielu właścicieli pensjonatów, choć daleko jeszcze do końca sezonu, zlikwidowało swe przedsiębiorstwa i, nie chcąc do nich ciągle dokładać, wróciło do Warszawy.

Warszawa

KATASTROFA „OKRETOWA” NA WISLE.

Statek „Vistula” — „Warszawa” płynąc z Warszawy do Płocka uległ katastrofie pod Nowym Dworem, gdzie wskutek gwałtownej fali całą siłą uderzył o most. Uderzenie było tak silne, że jedna część statku oberwała się, a maszyny przestały pracować.

Wzburzone powodzią wody uniosły tysiący się statek z biegiem Wisły.

Wśród 150 pasażerów „Warszawy” powstała nieopisana panika. Groźną sytuację zdołała opanować załoga statku z kapitanem na czele. Przy pomocy łodzi przerażonych pasażerów odtransportowano na ląd. Na szczęście nikt w czasie katastrofy szwanku nie poniósł.

Łódź

PRÓBNY ATAK LOTNICZY.

W przyszłym tygodniu w Łodzi odbędą się w ciągu paru dni nocne ćwiczenia lotnicze. W czasie ćwiczeń prąd elektryczny będzie wyłączony, wszystkie światła będą musiały być pogaszone, a ruch na ulicach zostanie ograniczony.

ZNACHORKA POLAMIAŁA DZIECKU NOGI.

Na 8 miesięcy więzienia skazał łódzki sąd okręgowy znachorkę Antoninę Budzanowską, która „lecząc” 8-miesięcznego synka Stefania Wnukowej, orzekła, że dziecko jest „przerwane” i należy je „wyciągnąć”. Skutek tych zabiegów był taki, że dziecko doznało złamania obydwóch nóg.

Wilno

PRYZGODA NIEMIECKIEJ WYCIECZKI NA POGRANICZU POLSKO - LITEWSKIM.

Wycieczka młodzieży niemieckiej z Berlina Hitlerjugend, przebywająca w okolicy na pograniczu polsko - litewskim, zabiła. Grupa wycieczkowiczów znalazła się nieoczekiwanie na terytorjum Litwy. Straż graniczna litewska wycieczkowiczów niemieckich zatrzymała.

Na skutek interwencji polskich władz administracyjnych, zostali oni zwolnieni i powrócili na terytorjum Polski. Wycieczka młodzieży niemieckiej w okolicy Braclawia zabawi 3 dni.

Bochnia

ZATRUCI GAZAMI BLOTNEMI.

W czasie oczyszczania studzien w zakładach wodociągowych miasta Bochni zalanych podczas ostatniej powodzi, uległo zatruciu gazami błotnymi dwóch robotników. Po wydobyciu ze studni w stanie nieprzytomnym jednego z nich, Chelmskiego, zdołano uratować. Natomiast drugiego, Oświecimka, mimo usilnych zabiegów nie zdołano przywrócić do życia.

Bielsk

PORACHUNKI OSOBISTE — PRZYCZYNA MORDU.

Wczoraj na terenie gminy Rajsko, pow. bielskiego, dokonano zabójstwa. 20-letni Ferdynand Sosnowski zastrzelił z karabinu idącego opodal sadów właściciela dóbr Rajska, Wło-

dzimierza Zwillinga. Gdy po dwu strzałach Zwilling ciężko ranny padł na ziemię. Sosnowski dał jeszcze dwa strzały, które spowodowały natychmiastową śmierć. Tłem zabójstwa porachunki osobiste. Sprawca oddał się sam w ręce policji.

Zbąszyń

„NARODOWI” BANDYCI.

Policja zbąszyńska ustaliła już nazwiska sprawców napadu na zebrane przy ognisku kolonji wakacyjnej dzieci. Sprawcami są członkowie wydziału młodych Str. Narodowego. Staną oni wkrótce przed sądem. Za groźbę powtórzenia napadu w razie jeżeli dzieci będą śpiewały Pierwszą Brygadę trzech inni członkowie wydziału młodych Str. Narodowego skazani zostali przez sąd grodzki na karę aresztu od 3 tygodni do 2 miesięcy.

Nowogródek

120 DOMÓW, 60 SKLEPÓW I BANK POSZŁY Z DYMEM.

Strasliwa pożoga nawiedziła miasteczko Lubczeń. Spłonęło doszczętnie 120 domów mieszkalnych, szereg budynków gospodarczych oraz 60 sklepów. Pożar szerzył się z tak gwałtowną szybkością, że nie uratować nie zdołano. Wśród spalonych budynków znajduje się również dom, w którym mieścił się oddział Żydowskiego Banku Ludowego, gdzie spłonęły wszelkie oraz wszystkie dokumenty. Straty obliczone na setki tysięcy złotych. Istotnych przyczyn pożaru narazie nie ustalono. Stan pogorzalców jest b. ciężki. Przeszło 150 rodzin pozostało bez dachu nad głową i bez środków do życia. Obojętni oni w namiotach lub pod gołym niebem. Komitet pomocy zorganizował doraźną akcję odżywcza.

Programy radiowe

PIĄTEK, 27 LIPCA

Radjostacja warszawska

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
6.38 Gimnastyka. 7.05 Dziennik poranny.
6.35, 6.53, 7.10 Muzyka poranna (płyty). 7.20 Chwilka pań domu. 7.25 Program na dzień bież. 7.30 Rozmaitości. 11.57 Sygnał czasu z Warsz. Obserwatorium Astron. 12.00 Hejnał z Krakowa. 12.03 Wiadomości meteorol. 12.05 Codz. Przegl. Prasy Polsk. 12.10 Zesp. salon. (Tr. z Krakowa). 13.00 Dziennik południowy. 13.05 Słynne śpiewaczki z przed lat (płyty). 13.55 „Z rynku pracy”. 14.00 Wiadomości o eksp. polsk. 14.05 Wiadom. gospod. 16.00 Radjokabaret muzyczny (wesoła audycja) w opr. J. Boczkowskiego. 16.40 Transm. fragm. międzypaństw. meczu tenisowego Polska —

Dania z kortów Legii w W-wie. 17.00 Audycja dla chorych w oprac. ks. Rękasa (Tr. ze Lwowa). 17.30 Orkiestra Sandiera (płyty). 18.00 Reportaż p. E. Paciorkowskiego: „Jak Listków przetrwał kryzys”. 18.15 Krótki koncert z Poznania. 18.45 „Przełomem Stryja przez Karpaty” — wygl. p. W. Stepowski (pogadanka). 18.55 „Jak spędzić święto?”. 19.00 Rozmaitości. 19.10 Program na dzień nast. 19.15 Muzyka ludowa (płyty). 19.50 Wiadom. sportowe. 20.00 „Myśli wybrane”. 20.02 Muzyka (płyty). 20.12 Koncert symf. ze studja. Wyk.: Ork. symf. PR pod dyrykcją K. Wilkomińskiego i J. Czapllicki (śpiew). 20.50 Dziennik wiecz. 21.00 Wiadomości rolnicze. 21.10 Dalszy ciąg koncertu symf. 22.00 „Jeden dzień na wsi” — wygl. p. J. Guzyńska (felj.). 22.15 Muzyka lekka i tan. z kaw. „Europa” w Ciechocinku. 23.00 Wiadom. meteorol. dla komunik. lotn.

MŁODSZA Z KAŻDYM RANKIEM

Spróbuj jeszcze dziś wieczór tego przepisu

! Dzięki temu cudownemu wynalazkowi zmarszczki znikną, a skóra odzyska swą młodzieńczą piękność.

Nauka już dawno stwierdziła, iż zanik pewnych żywnościowych składników w skórze powoduje zmarszczki. Otóż te cenne składniki mogą obecnie być przywrócone skórze w postaci „Biocel-u”, zaskwierającego produktu Profesora Uniwersytetu Wiedeńskiego, D-ra Stejskal. „Biocel” wchodzi w skład znakomitego paryskiego Odżywczego Kremu Tokalon, koloru różowego. Przy stosowaniu go, starcza, pomarszczona skóra może być szybko odmłodzona — zwiędła zaś cera staje się świeża, jasna i młodzieńcza.

Spróbuj dziś wieczór jeszcze Odżywczego Kremu Tokalon Biocel. Już jutro rano spostrzeżesz zdumiewającą zmianę. W ciągu dnia zaś używaj Odżywczego Kremu Tokalon koloru białego (nie tłustego). Po miesięcznym stosowaniu tych Kremów będziesz wyglądała conajmniej o 10 lat młodziej. Szczęśliwy wynik gwarantowany, lub pieniądze zostają zwrócone.

KONKURS

W mieście Nowem nad Wisłą (Pomorze) jest do objęcia stanowisko

burmistrza niezawodowego

Uposażenie według grupy IX. w myśl rozp. z 30. XII. 1924 r. (Dziennik Ustaw nr. 118/24 poz. 1073) bez dodatku mieszkaniowego, w miejsce którego przysługujące wolne mieszkanie służbowe, 150 ctr. węgla, 3 mtr. drzewa i 250 kwlg. prądu świetlnego rocznie.

Zgłoszenia z życiorysem, uwieczynionem odpisami świadectw i dokumentem urodzenia należy nadesłać do dnia 10 sierpnia br. na ręce niżej podpisanego.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Nowe, dnia 23 lipca 1934 r. 515

Przewodniczący Komisji:

(—) Czesław Gauza, ul. Sądowa 7.

ZARZĄD MIEJSKI W CHOJNICACH

ogłasza konkurs na posadę

księgowego - korespondenta

do oddziału spraw kontroli, rachunkowo-kasowego i majątkowego.

Kandydaci winni posiadać następujące warunki:

1. obywatelstwo polskie i nieukończony 35 lat;
2. kilkuletnią samodzielną praktykę buchalteryjną w związkach samorządowych;
3. znajomość skarbowości komunalnej;
4. umiejętność załatwiania korespondencji na poziomie referendarskim;
5. wykształcenie średnie wzgl. 6 klas szkoły średniej ogólnokształcącej w zależności od praktyki.

Posada jest do objęcia od 15. 8. rb.

Uposażenie według umowy.

Zgłoszenia należy kierować do Zarządu Miejskiego w Chojnicach do 5. 8. rb. 5145

tymcz. Burmistrz

(—) Z. Hanula,

Rada wojewódzka.

Spis zapowiedzi Nr. 57. 5165

URZĄD STANU CYWILNEGO

Wielki Kack

L. dz. 214/34.

ZAPOWIEDZ

Podaje się do ogólnej wiadomości, że: 1) nieżonaty stolarz Franciszek Stół, zamieszkały w Małym Kacku; 2) niezamężna gospodyni Anna Bechliczówna zamieszkała w Małym Kacku, przedtem w Wrzeszczu, Hoehschulweg 2, chcą zawrzeć związek małżeński. Obwieszczenie zapowiedzi nastąpi w Małym Kacku i w „Gazecie Gdańskiej”.

Wielki Kack, dnia 20 lipca 1934 r.

Urząd stanu cywilnego

(—) Niklewicz.

OGŁOSZENIE PRZETARGU.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu ogłasza przetarg publiczny na dzierżawę: a) restauracji kolejowej na stacji Koronowo i b) bufetu kolejowego na stacji Lidzbark z terminem objęcia ad a) w dniu 1 września 1934 r., ad b) w dniu 1 października 1934 r.

1) Osoby ubiegające się o tę dzierżawę mają wnieść oferty z dołączeniem życiorysu, poświadczenia obywatelstwa polskiego, odpisów świadectw oraz ewentl. świadectwa o inwalidztwie wojennym, najpóźniej do 14 sierpnia 1934 r. godz. 12 w południe.

2) Oferty z oznaczeniem cyfrowym i słownym oferowanego rocznego czynszu dzierżawnego należy składać w Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Toruniu w kopercie zamkniętej z napisem: „Oferta na dzierżawę restauracji w Koronowie wzgl. bufetu w Lidzbarku.”

3) Oferenci mają wyraźnie stwierdzić w ofertach, że warunki dzierżawy są im dokładnie znane.

4) Równocześnie z wniesieniem oferty należy złożyć za pośrednictwem P. K. O. na konto Nr. 170010 w kasie Dyrekcyjnej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Toruniu wadium w kwocie ad a) 50,— zł., ad b) 150,— zł., które w razie przyjęcia oferty będzie zatrzymane na poczet kaucji, w razie zaś nieprzyjęcia będzie zwrócone. Kwit na wpłacone wadium winien być dołączony do oferty.

Jeżeli oferent, którego ofertę przyjęto z jakichkolwiek powodów nie zawarze umowy, lub też nie obejmie prowadzenia przedsiębiorstwa w terminie umówionym, to wadium zatrzymane na poczet kaucji, przepada na rzecz Skarbu Państwa.

5) Ważność i skuteczność prawną zawrzed się mającej umowy jest zawiąza od uzyskania przez dzierżawcę właściwej koncesji (patentu) w myśl obowiązujących ustaw.

6) Oferenci związani są swemi ofertami przez przeciąg (ośmiu) tygodni, licząc od dnia otwarcia ofert.

7) Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu zastrzega sobie prawo oddania wyżej wspomnianej dzierżawy według swego uznania jednemu z pośród oferentów lub innej osobie z wolnej ręki, nie bacząc na wynik postępowania licytacyjnego.

8) Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu nie bierze odpowiedzialności za niezawinione niedotrzymanie terminu oddania przedmiotu dzierżawy, oznaczonego w ogłoszeniu przetargu.

9) Oferent, którego ofertę przyjęto, ponosi koszt ogłoszenia przetargu.

10) Informacji bliższych udziela Biuro Personalne (pok. 141) codziennie, prócz dni świątecznych, w godzinach od 11-tej do 13-tej.

Otwarcie oferty nastąpi dnia 14 sierpnia 1934 r. o godz. 13-tej. 5172

Toruń, w lipcu 1934 r.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu.

Dwa ucniowie gastronomiczni

uczniowych rodziców mogą się od zaraz zgłosić. Hotel „Królewski Dwór” Grudziądz, Rynek 3/4. 5135

Kasę

„National” registryjna, prawie nową tanio sprzedam. Oferty pod „National” do Admin. „Dnia Bydgoskiego” w Bydgoszczy, M. Focha 12. 5154

SOBOTA, 28 LIPCA

Radjostacja warszawska

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.38 Gimnastyka. 7.05 Dziennik poranny. 6.35, 7.10 Muzyka por. (płyty). 7.20 Chwilka pań domu. 7.25 Program na dzień bież. 7.30 Rozmaitości. 11.57 Sygnał czasu z Warsz. Obserw. Astron. 12.00 Hejnał z Krakowa. 12.03 Wiadom. meteorologiczne. 12.05 Codzienny Przegląd Prasy Polskiej. 12.10 Muzyka lekka z Ciechocinka (Basen). 13.00 Dziennik południowy. 13.05 Muzyka popularna (płyty). 14.00 Wiadom. o eksporcie polskim. 14.05 Wiadom. gospod. 16.00 Koncert muzyki żydowskiej. Wyk.: Ork. P. R. pod dyr. H. Szpilmana, Chór Szneura, L. Lurie (sopran) i St. Goldfarb (tenor). 17.00 Tr. fragmentu międzynarod. meczu tenisowego Polska—Dania (z Kortów Legii). 17.15 Słuchowisko dla dzieci ze Lwowa. 17.40 Koncert zesp. salon. N. Mańskie. 18.15 „Co czytać?” — wygl. p. St. Adamczewski. (Felj. liter.). 18.30. Muzyka lekka (płyty). 18.45 Pogadanka z cyklu „Polacy zagranicą”. 18.55 „Życie kultur i artyst. stolic”. 19.00 Rozmaitości. 19.05 Program na dzień nast. 19.10 Transmisja z Salzburga opery „Fidello” L. v. Beethovena w wyk. Ork. filh. wiedeńskiej i solistów pod dyr. R. Straussa. W przerwie: Wiadomości sportowe oraz Dziennik wiecz. 22.00 Koncert Chopinowski w wykonaniu Z. Drzewieckiego. 22.30 Pogadanka aktualna. 22.40 Muz. tan. z danc. „Paradis”. 23.00 Wiadom. meteor. dla komunik. lotn. 23.05—24.00 „Kukułka wileńska”.

Najciekawsze audycje innych radjostacji

17.15 Lwów. Słuchowisko dla dzieci: „Pinochio” p. Colloidi’ego.
19.15 Wiedeń. Tr. z Salzburga. „Fidello” — opera Beethovena pod dyr. Ryszarda Straussa.
20.45 Medjolan. „Ermani” — dramat muzyczny Verdiego.
21.00 Londyn Regional. Koncert symfoniczny.
21.30 Rzym. Koncert symfoniczny.
23.05 Wilno. Kukułka wileńska. X-ty wieczór kabaretu literackiego p. t. „Kukułka w kajakach”.

8 MILJONÓW POLAKÓW ZAGRANICĄ.

W związku z wielkim zjazdem Polaków z zagranicy, ze wszystkich prawie ośrodków emigracyjnych rozrzuconych po świecie, „Polskie Radio” rozpoczyna cykl odczytów pt. „Polacy zagranicą”. W sobotę dnia 28 bm. o godz. 18.45 p. Michał Pankiewicz wygłosi odczyt pt. „Delegacji ośmiu milionów ludu polskiego zagranicą na Zjeździe w Warszawie”. W prelekcji swej poruszy p. Pankiewicz siłę i wartość Polonji zagranicznej dla Ojczyzny, zaznajamiając jednocześnie radjosluchaczy ze sposobem życia ludu polskiego na obczyźnie, z jego kulturą, pracą, oraz udziałem w gospodarstwie narodowym.

Rewolucja

w Kiermaszu Świątowym

który został przeniesiony na Staromiejski Rynek 30, (dawnie F. C. Hamerscy). Tyśiące artykułów za bezcen. Oddziały: Poznań, Toruń, Gdynia. 2389

Szlachetne tynki

teraz, terabona, felzytno do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fa-brykacji. Do nabycia również marmurki do lastrica — białe, zielone, czarne, czarna wiony, żółte, serpentyna carara, stonnie lastricowe. Adres: „ELEWACJA” Gdynia, Abrahama 35, telefon 2273. 5055
Ceny staniały o 30 proc.

Poszukuję

dzierżawy majątku 300 — 600 m., od zaraz lub później. Zgl. pod nr. 5123 do „Dnia Pomorskiego” Toruń.

Śniadania Obiady Kolacje

zdrowe, smaczne i obfite poleca

Restauracja - Bar

BRACIA MAKOWSCY Gdynia, Świętojańska 84.

Korzystnie

na sprzedaż willa, duży ogród, plac budowlany i stajnie. Oferty „Dzień Pomorski” Toruń. 5151

Poszukuje

się zaraz dobrze poleconej pokojówki z szyćm wieścią. Najchętniej absolwentki Szkoły Gospod. w Kowalewie. Hr. Sierakowska, Osiek, poczta Rypin 5149

**W LECZNICY
GINEKOLOGICZNO-CHIRURGICZNEJ**
ordynuję sam jak dawniej

Dr. BREJSKI

Pl. św. Katarzyny 4 **TORUŃ** Telefon 637

Na sprzedaż nieruchomość w Brodnicy

przy bardzo ożywionej ulicy z ogrodem owocowym nad Drwęcą, z składem kolonialnym, restauracją, dochodowym zajazdem w dużym podwórzu, nowymi stajniami i szopa, z 6 pomieszczeniami — ogółem 18 pokoi, osobną pralnią, sklepami i strychami. Gotówki potrzeba 45—40 tysięcy złotych — reszta podług umowy — hipoteka czysta. 5153

**KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI
POWIATU BRODNICKIEGO**
w Brodnicy n/Drw.

OGŁOSZENIE PRZETARGU.

W dniu 21 sierpnia br. o godz. 10 rano odbędzie się w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu, ul. Gołębia nr. 1 III piętro pokój 148 przetarg publiczny na wykonanie bulwaru na lewym brzegu rzeki Brdy w m. Bydgoszczy. Szczegóły ogłoszenia przetargu znajdują się w Monitorze Polskim, w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim, w Biuletynie Przetargowym oraz zostały wywieszone w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu, ul. Gołębia nr. 1, w Państwowym Zarządzie Wodnym w Bydgoszczy i w Magistracie m. Bydgoszczy.

Za Wojewodę:

(—) inż. Zakrzewski,
naczelnik Wydziału.

5152

Zl. 3825-4

Sygnatura: Km. II. 939, 943, 1365, 1368, 1091, 1386, 1589/34.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Brodnicy, Rewir II. Czesław Gaca, mający kancelarię w Brodnicy, Plac Imieniem Marszałka Józefa Piłsudskiego nr. 31, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 6 września 1934 r. o godz. 9-tej przed południem w Sądzie Grodzkim w Brodnicy pokój nr. 51 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Juliana Wetzeła zamieszkałego w Jabłonowie powiat Brodnica nieruchomości: Piecowa, tom I karta 13, składającej się z dwóch domów mieszkalnych, byłego składu soli, starej kregielni, chlewu, stajni, dwóch szop, podwórza i ogrodu o obszarze 0.11.45 ha położonej w Jabłonowie, powiecie brodnickim w Województwie Pomorskim.

Nieruchomość ta ma urządzoną księgę hipoteczną w Sądzie Grodzkim w Brodnicy Piecowa tom I karta 13, która jest przechowana w Sądzie Grodzkim w Brodnicy.

Nieruchomość oszacowana została na sumę 35.845,— zł. cena zaś wywołania wynosi 26.883,75 zł. Przystępujący do przetargu obowiązani jest złożyć rekojmnię w wysokości 3.584,50 zł. Rekojmnię należy złożyć w gotówkę, albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe, przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej. Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne. Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te, przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości, lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego Sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji. W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godz. 8-ej do 18-iej akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Brodnicy pokój nr. 64. 5156

Brodnica, dnia 25 lipca 1934 r.

Komornik: (—) Czesław Gaca.

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział A pod nr. 202 dnia 22 czerwca 1934 wpisano nową spółkę handlową pod firmą: Biuro Instalacyjne Inż. Wł. i H. Karsch. Siedziba spółki jest w Gdyni. Spółnikami firmy są: Władysław Karsch, inżynier w Warszawie, Marszałkowska 149 i Henryk Karsch, inżynier w Gdyni, ulica 10 Lutego 15. Spółka rozpoczyna swe czynności dnia 15 lipca 1934 r. Spółkę reprezentować będzie tylko jeden spółnik i to Henryk Karsch. Sąd Grodzki w Gdyni. 5160

Zarobek

500 zł miesięcznie zapewniony (pensje), poszukujemy przedstawicieli w wszystkich miejscowościach. DH „Milew”, Warszawa, Żorawia 45/10. (4823)

Motocykl

w bardzo dobrym stanie, marki „F. N.” 500 cm³, do sprzedania. Wiadomość: Pom. Stowarzyszenie Rolniczo-Handlowe, Toruń, Jęczyńska 10. 5144

Km. 333/34.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Pucku, Sobieskiego nr. 1. na zasadzie art. 679 k. p. c. obwieszcza, że w dniu 7 września 1934 r. o godz. 10-tej rano w sali posiedzeń Sądu Grodzkiego w Pucku, odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytację nieruchomości, zapisanej w księdze hipotecznej Sądu Grodzkiego w Pucku pod Nr. Karwia tom VI wykaz L. 180, stanowiącej własność Józefa Fichty, zamieszkałego w Karwi, pow. Morski, woj. pomorskie.

Wymieniona nieruchomość składa się: 1) 350 mtr. kw. terenu, 2) dom mieszkalny jednopiętrowy, w którym znajduje się: sklep artykułów spożywczych, restauracja, piekarnia z nowoczesnym piecem do pieczenia typu „Miggego”, 2 kuchnie, 6 pokoi, oraz komora używana na skład mąki, 3) szopa, 4) piwnica znajdująca się na podwórzu, 5) ustepek, 6) śmietnik (zbudowany z cegły), 7) studnia z pompą, 8) plot drewniany.

Powyższa nieruchomość została oszacowana na kwotę zł. 32.950,—. Sprzedaż zaś rozpocznie się od ceny wywołania t. j. od kwoty zł. 24.712,50.

Licytant, przystępujący do przetargu powinien złożyć rekojmnię w gotówce w wysokości 1/10 części sumy oszacowania, albo w takich papierach wartościowych, bądź książeczkach wkładowych instytucji w których wolno umieszczać fundusze małoletnich i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartości 3/4 części ceny giełdowej. Powyższe nie dotyczy Skarbu Państwa, polskich zakładów i przedsiębiorstw państwowych, instytucji kredytowych, zastawnika i wierzyciela hipotecznego (art. 688 k. p. c.).

Przy licytacji zachowane będą ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te, przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości, lub jej części od egzekucji, i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-iej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Pucku. Puck, dnia 25 lipca 1934 r.

(—) Treter, Komornik.

Zl. 584. 5159

ZAKŁADY GRAFICZNE POMORSKIEJ DRUKARNI ROLNICZEJ S. A.

Telefon 202 W TORUNIU Bydgoska 56

wykonują

WSZELKIE PRACE WCHODZĄCE W ZAKRES PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO

a mianowicie: dzieła, broszury, prospekty, formularze, kwitarsze, bloki, wszelkie druki dla przemysłu, handlu i banków

SPECJALNOŚĆ:

druki wielobarwne wykonane techniką offsetową i litograficzną

Na życzenie służymy kosztorysami oraz projektami, opracowaniami przez artystów - grafików

ZAKŁADY SĄ ZAOPATRZONE W NOWOCZESNE URZĄDZENIA

WŁASNA INTROLIGATORNIA wykonuje wszelkiego rodzaju prace gustownie i po cenach przystępnych

Dom

z ogrodem tanio do sprzedania. Wiadomość: Tczew, Piaskowa 15. 5169

Mieszkanie

3-pokojowe z wszelkimi wygodami do wynajęcia. Wiadomość: Toruń, ul. Sułkiewicza nr. 6, I. pr. 5171

Poszukuję

mieszkania 2-pokojowego z kuchnią w Gdyni. Zgłoszenia do „Gazety Morskiej” Gdynia pod nr. 1387. (5162)

Unieważniam

zagubiony paszport zagr. wystawiony przez Kom. Generalny w Gdańsku na nazwisko Jankiel Rozentel, Gdańsk, Breitg. 121. 5163

sw. Marcin 47
Kromczyński, Poznań

miesięcznie 20

Polecam młode dobre.

KONIE

robocze, według wyboru, po niskich cenach. Również zamieniam stare konie na młode. Fr. Liedtke, handlarz koni, Toruń, ul. Wola Zamkowa nr. 4/6 — telefonicznie w sprawie kupna koni, zgłaszać się pod nr. 13. 4802

Zegary

zegarki, platery, obrączki ślubne, figury, monogramy. Wyjątkowo tania KAZIMIERZ BIBIK Toruń, Stary Rynek 39 obok Baty Udzielam kredytu na asygny Spółdzielni Kredyt, reperacja zegarków i biżuterii na miejscu. 5047

Kamienicę

kupię w Toruniu, dochodową z komfortem do 70.000 wplata 50.000. Oferty do „Dnia Pomorskiego” Toruń, pod nr. 5122.

Pokój

elegancko umeblowany do wynajęcia od zaraz. Toruń, Prosta 2, I. p. m. 1.

Prace

dachowe

cegłane — lupkowe i papowe wykonanie: staranne i solidne. Zakład pokrywania dachów N. Klugmann Gdańsk, An d. neuen Mottlau 6 tel. 278-79. 5067

Pomiary

katastralne, gospodarcze, parcelacje, ustalanie granic, wyłączenie z Reformy Rolnej, meljoracje rolne, wykonuje CZESŁAW ELLMANN, mierniczy przysięgły Toruń, Rynek Staromiejski 18 (4694)

Robactwo

pluskwy, karaluchy i mole wycięcia gwarantowany wynalazek XX. wieku płyn: „GAZOLIT” 5011

Przeprowadzki

meblowe wozy wyścielane.

Przechowywanie

magazynowanie, własne jasne, zdrowe składnice, magazyny, piwnice, place w śródmieściu

Samochody

ciężarowe do przeprowadzek i transportów.

Zwózki

samochodami i kołmi wykonuje najtaniej

Ludwik Szymański
Toruń, Żeglarska 3. Tel. 909

Dom

Z dwoma składarni ogrodem, dochód 230 zł. miesięczny, sprzedam 16.000, wplata 8.000. Lubiewski Toruń, Św. Jakóba 16. 5122

SÓL DO NÓG JANA
usuwa radykalnie dolegliwości nog

OPARZENIE
NADZIWIENIE
UCISK
POCZWI
OCZISW
STWARDNIENIE
MAGKÓRKA

GŁÓWNY SKŁAD NA POLSKĘ
Dr ELEMÉR FICHS, WARSZAWA WRONIA 69
BROSZURY O SKUTECZNOŚCI SOLI JANA
NA ZADANIE WYSYŁAMY BEZPŁATNIE

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział B pod nr. 274 dnia 18 maja 1934 wpisano firmę: Towarzystwo dla Handlu Zamiennego w Gdyni, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki mieści się w Gdyni. Przedmiot przedsiębiorstwa stanowi handel eksportowy i importowy różnych towarów oraz handel kompensacyjny. Kapitał zakładowy wynosi 50.000 złotych, podzielonych na sto równych udziałów pieniężnych po pięćset złotych każdy. Każdy spółnik może mieć większą ilość udziałów. Członkami zarządu są: Hipolit Głwicz w Warszawie, Leksarska 19, Henryk Jeziorowski w Gdyni, Lipowa i Stefan Porayski w Warszawie, Poksał 8. Umowę spółki ustalono dnia 10 lutego 1934. Zarząd składa się z trzech do pięciu osób, zależnie od potrzeby. Sąd Grodzki w Gdyni. 5159

Unieważniam

zagubione dokumenty: książeczkę wojskową, wystawioną przez P. K. U. Toruń; Poświadczenie obywatelstwa, wystawione przez Starostwo w Wąbrzeźnie i kartę rowerową wystawioną przez Starostwo Grodzkie Toruń nr. M. T. 5401. 5147 Ludwik Jankowski.

Mieszkanie

3—4 pokojowe, frontowe słoneczne, wynajmie właścicieli. Toruń, Mickiewicza 144. 5150

Nowe limoniady Browaru Kuntersztyn !!!

Ukazały się na rynku dwa nowe najprzedniejsze gatunki naszych limoniad, a mianowicie:

„NEKTRA”

luksusowa, bezbarwna cytrynada, na czystym cukrze i kwasie mlecznym, i

„ORANŻADA”

z najlepszej naturalnej esencji pomarańczowej, na czystym cukrze, nieszkodliwie barwiona.

Obydwie limoniady napełniamy do pojemnych butelek o zamknięciach kapsułowych (crownkorkowych).

Prosimy zwracać uwagę na artystycznie wykonane owalne etykiety z naszym znakiem ochronnym.

Wszelkie nadużycia i naśladowstwa towaru i etykiet ścigać będziemy na drodze sądowej. 5115

Browar Kuntersztyn Sp. Akc. Grudziądz.
Km. 387/34. 5111

2. Ns. 2/34. 5168

POSTANOWIENIE. W sprawie firmy Klemens Żelewski, Księgarnia w Wejherowie Plac Wejhera Nr. 18 Sąd Grodzki w Wejherowie dnia 19 lipca 1934 r. postanawia: I) w uwzględnieniu wniosku firmy Klemens Żelewski — Księgarnia — w Wejherowie Plac Wejhera Nr. 18 z dnia 21 czerwca 1934 r. udziela się wymienionej firmie odroczenie wypłat po myśli art. 12 Rozp. Prez. R. P. z dnia 6 marca 1928 D. U. 27/243 na czas do dnia 18 października 1934. II) Nadzorca sądowym mianuje się Teofil Żelewski z Wejherowa, III) Koszty niniejszej decyzji obciążają firmę dłużniczą. Sąd Grodzki w Wejherowie.

Prace dachowe

cegłane — lupkowe i papowe wykonanie: staranne i solidne. Zakład pokrywania dachów N. Klugmann Gdańsk, An d. neuen Mottlau 6 tel. 278-79. 5067

Pomiary

katastralne, gospodarcze, parcelacje, ustalanie granic, wyłączenie z Reformy Rolnej, meljoracje rolne, wykonuje CZESŁAW ELLMANN, mierniczy przysięgły Toruń, Rynek Staromiejski 18 (4694)

Robactwo

pluskwy, karaluchy i mole wycięcia gwarantowany wynalazek XX. wieku płyn: „GAZOLIT” 5011

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-linowej . . . 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1,00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście . . . 0,50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersz m/m na stronie 7-linowej . . . 15 fen.
4-linowej . . . 50 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.
Przy sądownym ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mężniński, Toruń, ul. Montuski 25, m. 7.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman-Gdańsk, Kossułowicza 21, I. p.
Red. odpow. na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 32.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobroszański, Gdynia, Szkolna.
Red. odpow. na Grudziądz: Wacław Gańca, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9)
Redaktor odpowiedzialny „Dnia Kujawskiego” Władysław Szydatowski Inowrocław, ul. Solankowa 4.
Redaktor odpowiedzialny za Toruń: Antoni Czerwinski Toruń, Kościelna 1.
Za ogłoszenia opowiada administracja.
Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Abonament miesięczny wynosi:

w ekspedycji miejscowych agencji . . . 2,50 zł
z odnośnikiem do domu . . . 2,80 zł
przed pocztą z odnośnikiem . . . 2,89 zł
pod opaską . . . 4,30 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . 2,32 zł
z odnośnikiem w administracji wprost gd 1,75, zagranicą . . . 4,—gd
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w składzie, strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.